

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:		v upravnishvu prejemati:	
celo leto naprej	K 24—	celo leto naprej	K 22—
pol leta	12—	pol leta	11—
četrt leta	6—	četrt leta	5-50
na mesec	2—	na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v petkuju levo), telefon št. 34.

Izkušnja vank dan sveder izvzomni modelje za presnisko.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 16 vin, za dvakrat po 14 vin, za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 30 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnishvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Pocamenna številka velja 10 vinarjev.

Na pisemna naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne opla.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 35.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto naprej	K 25—	celo leto naprej	K 30—
pol leta	13—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	6-50	celo leto naprej	K 35—
na mesec	2-30		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravnishvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 35.

Po francoskih volitvah.

»Slovenec« je z različnimi klerikalnimi nemškimi listi zadnje mesece vztrajno prorokoval, da »katoliška stvar« na Francoskem lepo napreduje, da se francoski narod čedalje bolj oklepa katoliške cerkve, in da se bo pri splošnih volitvah podrla veljavna cerkvenih nasprotnikov. Olajševalno za »Slovenca« je to, da so tudi francoski klerikalni listi s takimi prorokovanji slepili sebe in svoje somišljenike.

Toda prišlo je drugače. Ravno tiste stranke, proti katerim so se zvezali klerikalci, bonapartisti, monarhisti in druge frakcije, ki so nasprotne dosedanjemu regimu, so bile poražene.

Kar je v človeških močeh, so nasprotniki sedanjega regima vse storili, da bi zmagali in pomagali so jim pri tem različni finančni škandali, ki so se zgodili ravno v zadnjem letu in so dosegli svoj najvišji efekt v tem, da je žena bivšega ministra Caillauxa ustrelila glavnega urednika lista »Figaro«.

Toda ves napor ni imel zaželjenega uspeha. Pri volitvah so dobili unificirani socialni demokratje 102 mandata. 22 so si jih priborili v Parizu samem, 80 so jih dobili v drugih okrajih. Dosegli so ta velikanski uspeh, ker so z njimi glasovali koder je bila nevarnost, tudi pristaši drugih strank, ki so hoteli na vsak način preprečiti zmago klerikalnih ali monarhističnih kandidatov.

Radikalci in radikalni socialci imajo v novi zbornici 192 poslancev. Njim pa se bodo pridružile nekatere manjše skupine, tako da bodo imeli na razpolaganje 280 glasov. Ti glasovi pa ne zadostujejo, da bi radikalci in radikalni socialci sami prevzeli gospodstvo v parlamentu in naravna posledica tega bo, da se ustanovi blok leve, da se združijo socialni demokratje z radikalci in radikalnimi socialisti. Te stranke se namreč najlažje združijo na skupen program.

Najhujše so udarjeni klerikalci. Vsa njihova upanja so splavala po vodi in navdaja jih velik strah za prihodnost. Dunajska kler. »Reichspost« je včeraj bridko zavzdihnila

»Niemals waren die Katholiken Frankreichs uneiniger und ohnmächtiger als gegenwärtig.« To je resnica. Še v času velikanskega boja za ločitev države od cerkve so imeli klerikalci veliko večjo moč, kakor jo imajo zdaj.

Kako žalostno so se izjalovila vsa upanja klerikalcev. Mislili so, da se Francoska republika zopet sprizajni z rimsko cerkvijo, a zdaj so zmagale stranke, ki imajo vse nagnenje, nadaljevati Combesovo politiko, to je politiko tistega ministrskega predsednika Combesa, ki bi najraje katoliško cerkev na Francoskem uničil.

Volitve v francoski parlament so očitno pokazale, da nima katoliška cerkev skoro nič več politične moči med francoskim narodom. Na njeni strani stoji pač monarhisti, a ti le iz sebičnih nagibov in pa bogata buržoazija, ki se boji za svoj denar, toda med maso naroda nima cerkev nič več vpliva. Kmetovalec in delavec pa sta največja nasprotnika cerkve, srčita in dosledna nasprotnika, kakor so to pokazale minole volitve.

S prvim junijem se začne v francoskem parlamentu novo življenje in z njim nova politična doba. Klerikalce je strah, da se bo nova večina težko in šele po dolgem času med seboj sporazumela za stran triletnega vojaškega službovanja in za stran novega davka na rento ter da bo med tem zopet začela Combesovo proticerkveno politiko, in svrhu, da iztrebi in zatre tudi zadnje ostanke klerikalizma. Cerkev je na Francoskem svobodna in lahko svobodno oznanja svoje nauke, ali da bi mrtva roka grabila, kar je pridobil narod z delom in znojem, da bi cerkev bila politično orožje, da bi bili duhovniki država v državi — temu je na Francoskem konec. Če je bil klerikalizem celo zdaj tako poražen, da je po sodbi dunajske »Reichspost« popolnoma onemogel, potem mu ni več pomagati.

Bolezen našega cesarja.

Včerajšnji bulletin o cesarjevem zdravstvenem stanju se glasi: Čez dan je cesarja kašelj manj mučil, ka-

tar je bolj mehak, subjektivno stanje dobro.

Cesarjeva okoljica pravi, da se je cesar zadnja dva dneva počutil najboljše. Po zdravniških sporočilih se cesarju zdravstveno stajе sicer počasi, pa neprestano boljše. Osebe, ki so imele priliko videti cesarja zadnja dva dneva, pravijo, da ima prav zdravo barvo in da je zelo čil.

Nemška zunanja politika.

V nemškem državnem zboru je govoril državni tajnik Jagow o zunanji politiki Nemčije. V nasprotju z grofom Berchtoldom je že uvodoma naglašal, da smatra Nemčija likvidacijo balkanske krize za definitivno. Obstojajo pač še nekatere točke, ki še niso rešene v zmislu londonske konference in bukareškega miru, to pa je popolnoma naravno pri tako velikanskem preobratu. Ker morejo zmagovite balkanske države le v miru gospodarsko in kulturno delovati, je skoraj gotovo, da se bo prihodnost na Balkanu mirno razvijala. V tem bo Nemčija balkanske države krepko podpirala. Upati je nadalje tudi, da bo prišlo glede epirskega vprašanja do sporazuma. Napačno pa bi bilo meriti neurejene in burne razmere v Albaniji z navadnim merilom. Dolej je Nemčija v vsakem oziru in popolnoma varovala tudi med balkansko krizo in pozneje vse svoje interese. Velika zasluga za razvoj dogodkov na Balkanu pa gre tudi zmernemu in preudarnemu postopanju Romunske. Enake misli bodo vodile nemško politiko tudi v bodoče, pri čemer se bo Nemčija vedno ozirala na pravice in interese balkanskih držav ter s simpatijo zasledovala njih razvoj.

Glede Rusije se je izrazil Jagow zelo previdno ter slikal protirusko gonjo dela nemškega časopisja samo kot reakcijo na protinemško gonjo ruskega časopisja. Vendar pa nemška vlada s to gonjo nima ničesar opraviti. Realnih nasprotstev, ki bi onemogočila mirno življenje Rusije in Nemčije, ni, tudi trgovsko-politične težkoče, ki se bodo morda v kratkem pojavile, se bodo dale mirno rešiti. Zato je na eni kakor na drugi strani

napačno vzbujati strasti ljudstva. V našem nervoznem času je to igranje z ognjem ter otežkoča medsebojno občevanje.

Kar se tiče orijentskih vprašanj, ne more dati pojasnil, ker pogajanja še niso definitivno končana.

V splošnem dela govor državnega tajnika dober vtisk ter slika razumno in zmerno politiko, kar je v blagodejnem nasprotju s konfuznostjo in bahavostjo eksposeja — ali bolje, zagovora — našega zunanjega ministra. Da je trozvezo le rahlo omenil, da se ni bavil z vprašanji, ki se v naši javnosti na široko razblinjajo, je gotovo taktična poteza, kaže pa tudi, kako malo se razburjajo v Berlinu nad tem, kar dela našim državnikom največje skrbi. Nemška politika je očitno bolj orijentirana in ima jasno začrtano smer, dočim tava naša zunanja politika v temi, brca na desno in levo ter buta z glavno ob zid. Eno veliko napako pa ima tudi ta ekspose, da govori kakor Pythia v temnih besedah, da ne odkriva kar se godi v zunanjem uradu, da zlasti o namerah za bodočnost ravno ob nemških mejah ne pove niti besedice. To bi bilo za nas najbolj interesantno. Vedeli bi zlasti radi, kako mnenje ima nemški zunanji urad o naši državi, v tem oziru je imel socialni demokrat Wendel prav, ko je rekel, da je nemška zunanja politika skrivnostna znanost.

Bosna.

Bosanski deželni svet ne bo prišel korporativno v Budimpešto, marveč bo poslal samo odposlanstvo štirih mož, da bo urgiral odgovor na zahteve iz leta 1911. glede državno-pravnega stališča Bosne in Hercegovine in glede vojaških zadev. Pri tem bo odposlanstvo naglašalo, da sabor ne more prevzeti odgovornosti za uspešno delovanje, če se politične in ustavne pravice primerno ne razširijo. To razširjenje mora obsegati pred vsem kompetenco sabora in udeležbo Bosne in Hercegovine pri razmotrivanju in sklepanju o skupnih zadevah. Tako dolgo, da se ta vprašanja rešijo, naj bi se ingerenca obeh državnih polovic na zakonodajo in upravo Bosne in Hercegovine omejila le na najnujnejše.

Konkordat s Srbijo.

»Zeit« je včeraj priobčila naznailo, da je med Vatikanom in med Srbijo že sklenjen konkordat. Po tej pogodbi ustanovi Srbija posebno diplomatsko zastopstvo pri Vatikanu, v Belgradu se ustanovi nadškofija; katoliška škofa v Skoplju in v Prizrenu bosta podrejena belgrajskemu nadškofu in prisežeta zvestobo srbskemu kralju, tako, da neha avstrijski protektorat; v Prizrenu ustanovi Srbija katoliško semenišče. — Dunajska vlada se je temu konkordatu hudo ustavljala, a vendar so pogajanja tekla hitro, največ vsled tega, ker je ruski poslanik pri Vatikanu, Melidor, z vsjo silo delal za Srbijo. Dunajska »Reichspost« potrjuje, da je prišlo med Vatikanom in Srbijo do sporazumljenja, da pa konkordat še ni v vseh točkah dognan, zlati ne glede srbske zahteve, naj bo dovoljeno glagolsko bogoslovje.

Epirsko vprašanje.

Turkan paša, takozvani albanski ministrski predsednik, je prišel v Rim. Komaj je stopil v Bariju na italijanska tla, že je povedal, zakaj je prišel. Rekel je namreč, da knez Viljem in albanska vlada ne bosta dala Epircem nobenih posebnih pravic, pa naj to sklene mednarodna komisija z Zographosom ali ne. To bo povedal v Rimu in na Dunaju in basta! Res slišimo danes, da so pogajanja na Krfu prekinjena. Albanski delegat pri mednarodni kontrolni komisiji Mehdi beg je namreč brzojavil svoji vladi, da so zahteve Epircev za Albanijo nespreejmljive in da so se zato pogajanja prekinila. Vlada mora vojne priprave nadaljevati, ker se da to vprašanje rešiti samo z mečem. Dunajska poročila zopet pravijo, da pogajanja niso prekinjena, marveč da se uspešno nadaljujejo.

Med tem pa boji v Epiru še nikakor niso prenehali, marveč se od dne do dne poostrujejo. Povsod se bližajo epirski prostovoljci albanskim četam, ponekod stoji od njih samo 3 km oddaljen. Če prično potem Albanci z napadom, se epirski prostovoljci umaknejo, na njih mesto pa

LISTEK.

Boj z barbari.

Rado Murnik.
(Konec.)

Kajoncva armada je bežala preko travnika in pridrvela na deteljišče.

Zdajci pa se je pojavila na stezi dolga ženska postava. Strašno je razsajala in poskakovala z dolgimi nogami naglo bližje. Visoko so ji vihrala temnosiva krila in besno so ji sevale oči v nagubanem obrazu, spačenem od silne jeze. Takoj sta se ustavili sovražni armadi.

»Mulci, ali ste obsedeni, ali kaj?« je cvilila žena. »Salobarde trapaste, kdo vam je pa dovolil, plesati po moji detelji? Ali vas tako uči vaš šomašter, mestne griže, nemarne? Ali se nimate nič učiti, da se ciganite po Golovcu?«

»Mati, grdo lajate na nas,« jo je prekinil Cene Brna. »Kdo vas bo pa poslušal? Malo deteljice — prava reč!«

»O ti grda roba, kakšen jezik ima kanacija malopridna, da mu človek ne more dobrega reči.«

»Mati, nikar se ne tako ne usajajte! Ji je prijazno svetoval priznani govornik Aleš Otrobar. »Mati, pomislite: nam gre za čast! Pa kaj raz-

umete v svoji hribovski zarobljenosti, kaj je čast!«

Smejali so se vsi, Kajonovci in celo barbari.

Bojna furija pa je obstala ob Otrobarjevih besedah kakor okamenela. Tedaj ji je predlagal dični huzar France Dolgokrak: »Teta, midva imava oba posebno dolge noge. Pa se poizkusiva, kdo zna bolje bežati. No, tetka!«

»Čakajte no, boste precej videli, kaj je tetka in čast, maškare, trikrat prismojene!« je vpila razburjena žena. Vsa razkačena se je zaletela sredi med dečake in udrihala s palico okoli sebe. Kogar bi bila zadela, bi bil velik revež. Zbali so se je najpogumnejši junaki in se ji naglo umaknili v daljavo. Zgodilo se je, da je ena sama hrabra babnica zapodila dve armadi naenkrat v beg. Svetovna zgodovina ne pozna nič enakega, je trdil adjutant Veselko.

Dočim so vsi drugi srečno odnesli pete pred nevarno dolginko, je generala Kajona hudo ovirala debelost, zastava v žepu in pa bosa noga. Furija ga je dohitela in ga zgrabila s suho žilavo roko. Nevajena, občevati z visokimi častniki, se ni brigala za Jurčkovo dostojanstvo in ga jela švigašvagati po hrbtu, pa tudi drugod. Zastonj je prosil nesrečni generala pardaona. Adjutant Veselko je gledal od daleč in poslušal Kajonove žalostne vzklrike.

Huda žena je gnala svojega jet-

nika v samotno hišo. Skozi okajeno vežo sta prišla v ozko, zatohlo sobo.

»Pustite me no, domov!« je prosil s solznimi očmi.

Pomislila je malo, potem pa vprašala: »Kako ti je ime?« »Saj nisem neumen, da bi povedal,« si je mislil Jurček. »Furija bi našla k očetu in nas zatožila, da smo ji pomendrali deteljo. Zahtevala bi odškodnino. Oče bi se strašno razjezil, polom bi bil prehud.«

»Že prav!« je dejala, ko je molčal. »Pa ostani tu notri, butec! Kadar se vrne moj sin, mu že rad poveš, čigav si.«

Jurček se je grozno prestrašil; komaj je dihal.

»Ljuba žena, povem vam, kako mi je ime. Pa samo, če me potem res izpustite.«

»Res. Le povej!«

Fant je preudarjal sam zase: »Nace Brna stanuje daleč od mene na nasprotnem koncu Ljubljane, v Trnovem ali Krakovem. Tja te babnice menda ne bo izlepa nikdar.« In da bi zabrisal sled še bolj, se je zlagal krepko in gladko: »Ime mi je Juri Brna.«

»Hehehe, kajpa!« se mu je smejala. »Ne bodi no! Tako neumnega imena ni na vsem božjem svetu nikjer. To si si izmislil kar tako na lepem. Beži no, beži! Mene že ne boš!«

»Res sem Jurček —«

»Pa ostani tukaj, hinavec grdi!

Kaj lepega utegne biti iz tebe, ki se iažeš že tako mlad.«

Tako ga je oštevala in drdrala z besedami hitro kakor velikonočno drdralo. Odšla je in zaobrnila ključ.

Nesrečni general Kajon je sedel na klop vegaste mize. V izbi je bilo jako vroče; žena je pekla kruh v pečici. Boječ je vleknel na uho. V hlevu je mukala krava. Babnica je ropotala zdaj po veži, zdaj po kuhinji. V strahu je pričakoval nekaj strašnega. V taki nevarnosti se ni čutil še nikdar svoje žive dni...

Šele zdaj je videl, kako na gosto mu je posejana obleka z madeži. Tiho je stopil k počenemu ogledalu, visečemu ob omreženem malem oknu.

»Oh, kakšen sem pa!« je vzdihnil in se skoraj ustrašil sam sebe. »Kako sem se izpremenil! In levega čevlja tudi ni... Oh, kaj bo doma, doma!«

Ves pobit je premišljal svojo bridko usodo in ugibal temno prihodnost.

»Težko bom preživel sramoto, da me je ujela stara baba!« je vzdihnil in v težavah predel grenke misli. »Vse je izgubljeno, bitka, armada, čast. Najbolje bi bilo uiti v Ameriko ali pa še kam dalje. Kaj namerava baba z mano? Nemara me je obsodila na počasno smrt za lakoto?«

Skozi ubito okence so sijali nežni žarki in v njih je migljala in plesljala drobna prah. Mahoma pa jih je za-

temnila senca. Prijetno iznenadeni general Kajon je zagledal za prašnim steklom hudomušni obraz svojega adjutanta. Kar objel bi ga bil, ako bi bil mogel. Zdel se mu je rešitelj iz največje nevarnosti.

»Oho, tukaj notri čepiš? Kaj pa vendar onegaviš? Pridi no vun!«

»Zaprta me je,« je šepetal general Kajon skozi ubito steklo.

»Škandal! Ta baba ne zna nobene manire. Presneta pošast!«

»Reši me, Veselko! Lepo te prosim! Pa naglo!«

»I, kako neki?«

»Ključ tiči v vratih. Splazi se v vežo!«

»Da ujame in zapre še mene!« se je branil Veselko. »Močna je, nihče ne bi verjel, kako. Ta baba je Herkules v kiklah. Ne upam se v vežo.«

»Oh, Veselko, ne zapuščaj me! Ako me rešiš, ti dam —«

— tisto pogačo z rozini?«

»Še drevi!«

»Pa tisto veliko, veš, na drugi polici! Mož — beseda?«

»Mož — beseda! Zdaj pa le hitro!«

»Pretkani adjutant si je slekel kolikortoliko omarogano suktno in jo skrnil s slamniko vred za ogal. Nato pa je sopihaje zaklical v vežo: »Mati! Mati! V vaši detelji je pa polno fantov!«

»Oh, ali že spet!« se je ujezila žena. »Ali so res od zlodeja ali kaj?« In že je letela z vilami po travniku.

stopijo grške regularne čete. V Krfu in zlasti v Draču so vsled tega postopanja Epircev silno nevoljni. Baje (Grki se niso oficijalno predali Argyrokastrona, Albanci so mesto nasokročili ter se — po poročilih iz Drača — bojujejo uspešno. Dan za dnem pošilja albanska vlada velike množine orožja in municije na jug. V Korici se Albanci izobno drže, izgube pa so kljub temu zelo velike.

Turški parlament.

Včeraj popoldne je bil novi turški parlament na svečan način odprt. Prvi sultanov tajnik je otvoril zasedanje s prestolnim govorom, ki se glasi sledeče:

Zahvaljen bodi Najvišji, da je omogočil zopetno odprtje parlamenta po dolgem času, polnem bolečin. Dobro došli vsi. Napad sovražnikov, ki se je izvršil z vseh strani na našo domovino v trenutku, ko je bila država komaj prestala vojno z Italijo in revolucionarno krizo, je spravil vso našo deželo v najtežji položaj. V naše izredno mučno presentenje smo morali videti, da je naša armada kljub vsem domoljubnim težnjam in pripravam podlegla. Tisoče vojakov, naših sinov, je doletela žalostna usoda, da jih je sovražnik vjel. Celo pred vrati glavnega mesta so ležali gladni in nagi. Zato sem takoj odredil sestavo najvišjega sodišča, ki naj poišče vzroke nesreče in za to nesrečo odgovorne osebe, da jih kaznuje tako, da bo to uspešen nauk za bodočnost. Upam, bo izvršil sodni dvor poverjeno mu nalogo v mejah postave in pravice.

Ostali del prestolnega govora se bavi z notranjimi zadevami.

Zedinjene države in Mehika.

»Corriere della sera« poroča iz Mehike, da jamesto Veracruz zasedeno od ene brigade ameriških vojakov, torej od 8000 mož. Ekspedicijski kor pa obstoja iz 25.000 mož. Za vsak slučaj je pripravljen načrt za eventualno nadaljnje prodiranje. Kakor poročajo iz Washingtona, je prevzel poveljništvo nad mehiškimi vladnimi četami zunaj Veracruz general Garcia Pena. Glavno mesto Mehika je mirno, mnogo rodbin pa se je umaknilo na deželo ker so prepričane, da bo mesto v kratkem pozorišče krvavih dogodkov. V okolici se nadaljuje boji z vstajimi generala Zapate. Bolnišnice so prenapolnjene ranjenih.

O mestu Tampicu še vedno ni zanesljivih poročil. Iz New Yorka poročajo, da so vstaji Tampico že zavzeli, potem pa so jih vladne čete zopet premagale. Vstaji so bili zasedli že več delov mesta, od koder pa so jih vladne čete po kratkem naskoku zopet prepodile. V ulicah je prišlo do krvavega boja, v katerem je padlo na obeh straneh mnogo mož. Ameriški admiral Majo pa poroča iz pred Tampica. Topničarke vladnih čet so priplule na reko ter so se zadržale zraven tujih vojniških ladij. Ob 1. popoldne so se začele vladne čete umikati iz Tampica. Večidel so se odpeljale z vlaki. Tampico so zasedli vstaji. Prodrli so do sredine mesta. Na Velikem trgu se je bil krvav boj.

Veselko pa je skočil k vratom in otvoril ujetemu generalu. Ko sta bila oba v veži, je zopet zaklenil sobo. Globoko se je oddahnil rešeni vojskovodja.

»Ali bo furija debelo gledala in ugihala, kako sem ji mogel uiti skozi zaprte durí!«

»Kaj še, to ugane prav kmalu,« mu je odvrnil Veselko. »Zdaj se pa nikar nič ne obirajva!«

Pobral je svoj slammik in sukno; srečno sta unesla šila in kopita, preden se je vrnila nevarna furija. Pri čišnji je našel general Kajon svoj levi čevlji in ga obul po dolgih mukah v gozdu.

»Domov tako ne moreva pred mrakom,« je dejal Veselko in šla sta dalje po Golovcu. Pri studencu si je Jurček dolgo umival oprizani obraz in roke; pomagalo je le malo.

Šele proti osmim sta se vracala v mesto. General je preudarjal, kako bi se mogel doma preobleči, preden bi ga videl oča. Čim bliže pa je bil domu, tem bolj se mu je zbiralo na kisljo; slutil je neizogibno tretjo katastrofo.

In res — takoj pri vratih je srečal očeta! V kratkem je slišal adjutant Veselko glasove odkritosrčne žalosti in ta večer ni čakal objubljenega rožinovega pogaja.

Tako je bil general Kajon v par urah kar trikrat premagan pa dvakrat tepen. Uvidel je, da mu na tem polju ne cveto nobene lavorike, in opustil vse visokoletne misli o bojni slavi.

Dr. Šviha in „Narodni Listy“ pred praško poroko.

(Drugi dan razprave.)

Tudi k današnji razpravi je prišlo mnogo občinstva, ki so skupno zahtevali vstop. Razpravna dvorana je mnogo premalna. Med navzočimi je zopet mnogo politikov, med temi poslanec Masaryk, bivši minister dr. Fiedler, ki so bili že včeraj ves dan pri razpravi. Splošno razpravljajo o vesti, da namerava dr. Šviha tožiti gospo Woldanovo zaradi razražljanja časti ter jo na ta način prisiliti k izpovedi. Dr. Bouček je to dementiral ter izjavil, da je dr. Šviha to sicer prvotno nameraval, da je pa pozneje opustil to namero. Včeraj zvečer se je po Pragi razširila vest, da je dr. Šviha izvršil na dr. Rašino atentat ter se potem usmrtil. Seveda je to le prazna govornica brez vsake podlage.

Zanimivo vest prinaša »Prager Tagblatt« z Dunaja. Odkritja, ki so prišla na dan vsled Švihove afele o praktičnih praške policijske policije, so vzbudila na dunajskih centralnih mestih neljubo pozornost. Izjavljajo, da notranji minister ne more odobravati ali kriti postopanja policijske policije. Že danes je gotovo, da bodo ta odkritja povzročila popolno personalno izpremembo pri političnem oddelku praške policije. Tudi stališče vodje praškega policijskega ravnatelja, dvornega svetnika Křikave, smatrajo za omajano.

Predsednik, dvorni svetnik Kursch, otvori razpravo ob četrta na devet ter predlaga, naj se kot priča zasliši trgovec s stroji Ad. Stejskal iz Prage. Sodni dvor pa je zavrnil ta predlog. Predsednik je nato prečital dopis člana gosposke zbornice dr. Mattuša. Dr. Mattuš se sprošča, da ne more držati svoje obljube, ki jo je včeraj dal dr. Boučku. On bi, pravi v tem dopisu, oslabil razsodbo porotnikov, ki edini imajo pravico, razsojati o dokazih. Dvorni svetnik Kursch sporoči nato sklepe sodnega dvora o stavljenih dokazilnih predlogih in o predlaganih pričah. Sklenilo se je, odkloniti predlog, naj se zasliši kot priča dr. Viškovsky, ki naj bi izpovedal, da je bil v dunajskih uradniških krogih na to opozorjen, da je vlada bila obveščena o vseslovanskem gibanju. Nadalje ni sodni dvor pristopil priči policijskega predsednika Křikave, barona Brauna, uradnika državne policije, okrajnega glavarja Chuma, nadkomisarja Slavicka in komisarja dr. Klime, ker so vezani na uradno tajnost. Pristupili pa so soprogo dr. Klimovo kot pričo. Odklonjeni so bili vsi dokazilni predlogi o zdravstvenem stanju Švihe in pa o načinu, kako živi. Predsednik sporoči, da so bili pripuščeni kot priče: soproga dr. Švihova, poslanca Stribrny in Klofač, urednika Vejvara in Wilde, nadalje dr. Josefko, Nemec, Valášek in sin gospe Woldanove, Friderik Woldan.

Dr. Bouček: Gospod predsednik, vi ste rekli, da se državni uradniki niso pripustili kot priče, ker niso odvezani od svoje prisega, varovati uradno tajnost.

Predsednik pritrdi.

Dr. Bouček predlaga nato, naj se še enkrat naprosita policijska oblast in namestništvo, da dovolita pričevanje onih policijskih funkcionarjev, ki so jih predlagali zagovorniki, ter prosi, naj se v tej prošnji sklicuje na zagovornike. Gre za to, da je državna policija uradna institucija, za katero se, kakor se je dozda domnevalo, izbirajo le najboljši moči. Kar pa se je včeraj tu slišalo, vzbujta mnenje, da nimamo v državi nobene druge institucije, ki bi bila tako upravljana, kakor praška policija. Tej mora pred vsem biti na tem ležeče, da doprinese protidokaz, da ni taka, kakor so jo včeraj tu slikali. Pri tem se bo tudi nam nudila prilika, vprašati uradne osebe, je-li Šviha konfident.

Zagovornik dr. Rašin nima nič proti temu. Sodni dvor pa odkloni ta predlog na podlagi § 151. kazenskega pravnega reda.

Občevanje dr. Švihe s konfidentom Spačekom.

Nato se nadaljuje zasliševanje priče. Odvetnik dr. Josifko izpove, da se je hotel 9. marca odpeljati s svojo soprogo v Optatijo. Prišel je nekoliko pred odhodom tržaškega brzovlaka na kolodvor ter videl, ko je šel mimo čakalnice prvega razreda, da sta v čakalnici sedela dr. Šviha in konfident Spaček. To srečanje je zelo vznemirilo pričo, ker je »Česke Slovo« izjavilo, da so »Narodni Listy« najeli Spačeka. Šel sem — je nadaljeval dr. Josifko — namenoma v čakalnico. Dr. Šviha me je videl ter se mi tako zelo čudno sarkastično nasmajal. Nato sem rekel nekemu železniškemu uslužbencu, to je vendar grozno, Šviha in Spaček skupaj. Na

peronu sem vprašal nekoga drugega železniškega uslužbenca, ali pozna gospoda v čakalnici prvega razreda, nakar mi je za odgovoril, da se navadno tu sastajata. Jaz sem si to opazko takoj zapisal v svojo beležnico.

Priča pravi nadalje, da je videl dr. Šviha v železniškem vozu, ko se je peljal v Linec. Dr. Šviha pozna osebo, ker je Šviha nekoč pri njem interveniral za Klofača, ki ga je hotel priča po naročilu nekega klijenta tožiti za 25.000 kron. Tudi konfident Spaček pozna iz raznih procesov, pri katerih je interveniral. Naslednjega jutra je takoj povedal poslancema Hübschmannu in dr. Tobolki, da je srečal dr. Šviha.

Pričevanje poslanca Viškovskega.

Naslednja priča, cesarski svetnik poslanec dr. Karel Viškovsky izpove, da mu je neki višji državni uradnik povedal, da je vlada družena o dogodkih v komiteju za prireditev vseslovske razstave. Priča se je trudil, da bi izvedel, odkod prihajajo ta poročila, pa ni mogel ničesar eruirati. Tedaj je smatral za svojo dolžnost, o tem informirati svoje prijatelje.

Dr. Traub in dr. Bouček vprašata pričo, kdo se je takrat udeleževal posvetovanj komiteja.

Priča: Zdi se mi, da dr. Preiss in dr. Kramar. Šviha, kolikor vem, ni bil pri njih.

Dr. Rašin: Reklo se je, da je Klofač poslal vsem poslancem vabilo za potovanje v Belgrad. Ali si ti dobil tako vabilo?

Priča: Ne vem se spominjati, vendar pa mislim gotovo, da je nisem dobil.

Mistični »Wiener«.

Urednik »Českega Slova«, Špatny, pripoveduje, da ga je leta 1909, poklical konfident Mašek, ki je bil v bolnici, k sebi ter mu sporočil, da je v službi policije neki Wiener, da se pa pod tem imenom skriva več oseb. Natančnejšega ni mogel izvedeti od njega. Mašek ga je pozneje še enkrat poklical k sebi, pa je med tem umrl.

Dokumenti o Švihovi aferi izginili.

Nato se zasliši zastopnik tvrdke Laurin & Klement, Ad. Stejskal, ki se je priznanil kot priča. Videl je dr. Šviha pri arhitektu Heberlu. Tam so se izgubili dokumenti, ki so se nanašali na afero Švihe. In on sam bi skoraj prišel na sum, da je vzel dokumente. Ni se dognalo, kako in kam so izginili dokumenti.

Soproga policijskega komisarja dr. Klime.

Naslednja priča je soproga policijskega komisarja dr. Klime, ki jo vpraša predsednik o sestanku Klime s Šviho v Cesarskem vrtu. Izpovedala je, da ne ve, kaj stan njeno soprogo in dr. Šviha govorila, ker je šla z gospo Švihovo za obema. Ko je bila vsa stvar objavljena v »Narodnih Listih«, ji je rekel njen soprogo: »Tu se je izvršil nad Šviho zločin.«

Poročilo o volitvah.

Razen nekaterih irelevantnih prič sta bila zaslišana tudi urednik Vejvara (»Narodni Politika«). Vejvara je videl pri dr. Klimi v namestništvu poročilo o volilnih pripravah vseh strank, tudi nemških. Vprašal je policijskega komisarja, ali je v poročilu tudi kaj o narodno-socialni stranki in ali izvira poročilo od Švihe. Dr. Klima se je izognil vprašanju. Na direktno vprašanje priče, je-li kaj resničnega na aferi Švihe, je rekel Klima: »Na, vi veste vendar. Jaz ne smem ničesar povedati, niti da, niti ne.«

Priča se očita, da se je napram Klimi izrazil, zakaj Šviha vendar ne toži, ker je pač nedolžen. Priča odločno zanika, da je to rekel.

Priča Wilde pa potrди, da mu je nekaj podobnega povedal dr. Klima.

Pričevanje poslanca Klofača.

Poslanec Klofač pravi, da se v vladi pač ni treba v Pragi posebno truditi, če hoče kaj izvedeti. Že na Dunaju izve dovolj. Nato izpove: »Slišal sem, da naj Švihova afera vpliva na bodoče volitve. Zaupal sem našim poslancem in prav posebnost Švihi. Skozi štirinajst let sem imel dovolj izkušenj z državno policijo. Dognal sem, da so pošiljali detektive za menoj v Belgrad, Lvov in Krakov. Vsaj je jasno, da ima država pri zastarelem sistemu svoje konfidente; vsled tega se tudi nisem nikdar udeleževal strankinih posvetovanj. Šviha me ni nikdar izpraševal; sam nisem nikdar ničesar sumil. Ko sem bral napade na Šviho, sem vzklilnil: Če bi ta bil izdajalec, tedaj bi pač morali imeti kakšno sled. Šviha je prišel k meni in prosil sem ga, naj mi pove resnico. Bil je obupen prizor. Kričal je, da je nedolžen. Vprašal sem ga: Ali ti je morda Klima posodil denar? Poznam to. Bil sem trikrat v

takem položaju. Šviha je vse zanikal. Rekel sem mu: Če si nedolžen, tedaj se brani! Klofač je nato izpovedal, da vsi stroški za volitve Švihe ne znašajo v celi kampanji niti sto kron. Pri nas plača organizacija vse stroške.

Dr. Traub: Šviha je baje dobil od Klime 3000 kron za svojo volitve. Klofač: O tem pričati, je stvar Švihe.

Dr. Bouček: In kako je z ekspedicijo v Belgrad?

Klofač izjavi, da je pisal le nekaterim gospodom ter jih prosil, naj se pridružijo. »Drugi češki poslanci se niso peljali, ker je bil izdan ukaz, naj se prime na meji vse češke poslance. Mene so potem prišli v Zemun. Moje mnenje je, da sem jaz sam sumil, da mora biti v moji neposredni bližini detektiv. Jaz sem tudi Švihi in drugim sporočil, da mora ta človek biti pristaš. Značilno je, da je ta človek od afele Švihe izginil.« — Klofač nato pove, da mu je v sodni dvorani pred kratkim neki mlad mož rekel, da boj proti Švihi nima idealnega ozadja. Pravnik Paštika je bil pri tem mlademu možu zaradi fotografiranja dokumentov ter mu baje rekel: »To je kupčija! Jaz dobim za to 2800 kron!« Nadalje pove Klofač, da je izvedel od poslanca Stribrnega, da je skušal neki uradnik praške državne policije — zdi se mu, da dr. Klima — zapeljati nekoga češkega poštoambulančnega uradnika, naj proti mesečni nagradi 200 kron jemlje iz poštne ambulance pisma, naslovljena na politične osebnosti, ter jih izročiti vladi. Tako naj bi tudi jemal pisma, namenjena nemškemu »Volksratu«. Zagotovil je, da zaradi tega ne bo kaznovan. Klofač pravi, da on sam ni dobil v enem tednu sedem pisem.

Dr. Bouček: »Zato mora biti Klima zaprt. Dostojen uradnik tega ne dela.«

Dr. Bouček h Klofaču: »Ali veste, da je bil Klima tudi vaš strankin tajnik?«

Klofač: »To vem.«

Dr. Bouček prosi, naj se to protokolora, da more drž. pravdnik uvesti preiskavo.

Nato je bila razprava do 3. popoldne prekinjena.

Izpoved profesorja Masaryka.

Pri popoldanskem nadaljevanju se kot prva priča zasliši prof. Masaryk. Pripoveduje, da dopoldne pri izpovedi Klofača ni bil navzoč. Dobil je namreč pismo, naj pride v neko vinarno, kjer ga čaka neki mlad mož, ki hoče izpovedati o glavni priči Paštiki: »Šel sem,« je pripovedoval Masaryk, »tja. Mladi mož mi je zaupno nekaj sporočil in sem se moral zavezati, da tega ne bom uporabil, kar mi je povedal.« Priča vsled tega prosi, naj se ga oprosti nadaljnega pričevanja.

Sodni dvor pa je sklenil, da profesor Masaryk mora izpovedati.

Masaryk je nato pripovedoval: Mladi mož mu je sporočil, da je sošolec Paštike. Pred tremi leti ga je ta prosil, naj mu fotografira neke listine, s čemur bo zaslužil zelo mnogo denarja. Mladi mož je to ponudbo odklonil. Paštika je imel že tedaj to čudno navado, da je rad občeval s sinovi policijskih uradnikov. Nekega dne mu je Paštika pripovedoval, da nujno potrebuje 800 kron, ker se je seznanil z nekim dekletom in da razmerje ni ostalo brez posledic. Teh 800 kron mu ni posodil. Ko je Šviha postal znan v javnosti, je Paštika zopet prišel k njemu ter mu rekel, da je bilo ono dekletu tedaj zelo drago. Stvar ga je veljala 2100 kron. Na vprašanje, odkod je dobil denar, je Paštika rekel: »To so plačali ljudje, ki imajo kaj.« Masaryk je na vprašanje predsednikovo imenovan imena tega mladega moža, ki je bil kand. fil. Vlasia, sin dobro situiranega hišnega posestnika.

Dr. Rašin predlaga, naj se še enkrat zasliši priča Paštika, ki je med poslušalci, kakor tudi filozof Vlasio.

Paštika je izjavil, da pozna Vlasio.

Masaryk potem nadaljuje svojo izpoved in pravi, da se glede potovanja v Belgrad ne more govoriti o izdajstvu, ker je o tem vedelo mnogo oseb in ni šlo za nobeno tajnost.

Policijski uradnik prigovarja k zločinu.

Posl. Stribrny izpove, da mu je neki poštni uradnik zaupno povedal, da ga je policijski komisar dr. Klima nagovarjal, naj mu da za kratek čas iz poštne ambulance na razpolaganje korespondenco nemškega »Volksrata« v Třebnicah. Za to mu je obljubil visok honorar. Poštni uradnik pa je to ponudbo odločno odklonil. Priča je nadalje izpovedal, da se je dr. Šviha le redko udeleževal sej izvrševalnega odbora narodno-socialne stranke.

Gospa dr. Švihova.

Nato se zasliši soproga dr. Švihova, ki pravi, da je njen soprog živel, kakor so mu dopuščale njegove razmere, in da ni delal pretiranih izdatkov. Volitve na Mali strani niso povzročile velikih stroškov. Sicer je pa te stroške plačal njen bratranec, ki je medtem umrl. V Zamberku sta živel navadno. — Na vprašanje, kaj misli o obdolžitvah svojega moža, je vzklilnila s povzdignjenim glasom: »Jaz sem o nedolžnosti svojega moža absolutno prepričana!«

Pričevanje sina gospe Woldanove.

Naslednja priča, pravnik Woldan, sin vdove dvornega svetnika Woldana, potrди vse navedbe, ki jih je včeraj napravil priča Paštika. — Njegova mati mu je pripovedovala, da ji je Klima, ko se mu je predbaciovalo, da javno občuje s Šviho, odgovoril, da namenoma javno občuje s Šviho, da izgleda občevanje prijateljsko, ker opazujejo njega, kakor tudi Šviho. Po Redlovi aferi je rekla njegova mati policijskemu komisarju Klimi, da je grozno, če zavzemajo takih ljudi tako visoka mesta. Klima je odgovoril: »Kaj hočete, naš konfident Wiener lahko postane prej ali slej minister.« Gospa Woldanova je menila: »Potem bi pa imeli veliko protekcijo.« Nakar je Klima v šali odgovoril: »To si lahko mislite, upam, da postanem še policijski predsednik.«

Priča nato opisuje, kako sta prišla po odkritjih »Narodnih Listov« policijska uradnika Chum in dr. Klima k njegovi materi, ki je bila bolna, ter izrekla sum, da je ona izdala vso afero »Narodnim Listom«. Klima je rekel pri odhodu, da mu je s tem zelo škodovala. Priča je šel, ker mati ni hotela iti v pisarno, k policiji ter se je pogajal s komisarjem Slavikom in Klimo, da bi se njegova mati odpustila iz policijske službe. Pri tej priliki mu je dr. Klima izjavil, da so mu razkritja v »Narodnih Listih« zelo škodovala. Priča potrди izpoved priče Paštike, da je dobil Šviha od Klime 3000 kron za volitve na Mali strani.

Razprava se je nato prekinila.

Stajersko.

Sokol Hrastnik. 22. izkaz prispevkov za Sokolski dom. V letošnjem letu so poslali svoje prispevke sledeči gg. oziroma društva: Prispevki članov: 42 K 53 h. Odborniki društva »Užitinski zakup Trbovlje-Hrastnik-Dol« zbrali med seboj 35 K, prebitek predpustne veselice 15 K 57 h. dr. Rož za g. Kandare, Krško, 15 K 50 h (blok), strelski klub Hrastnik 10 K, M. Rož, izgubljeno stavbo ob trbovskih volitvah 10 K, iz gramofona 8 K 82 h, L. Hofbauer (razglednice) 5 K, nabiralnik pri Rožu 4 K 42 v + 3 K 64 v, F. Prelog 3 K 50 v. Obresti naložene glavnice za leto 1913. znašajo 266 K 31 v + 1 K 92 v. Skupni dohodki v 22. izkazu 422 K 21 v. Pristrčna hvala vsem darovalcem z željo, da bi se zglasilo mnogo novih. Na zdar!

Odbor.

Iz politične službe. Imenovan je namestniški koncipist dr. Marko Michel v Celju za okrajnega komisarja.

Iz Celja. Avstrijsko pošto radi slavlju kot zelo iznajdljivo. Naš poštni urad pa ni te hvale deležen. Te dni je pisal nekdo v Celju splošno znanemu gospodu lokalno pismo. Priprost možiček je napisal pod naslov »Cele« — in pismo ni ostalo v Celju, temveč je potovalo v Cella na Nemško. V tem nemškem Celju so adresata vestno iskali, nazadnje pa so pismo točno poslali v slovensko »Cele«, kjer je le nazadnje prišlo na pravi kraj. Šlo je za neko važno zadevo in bi lahko imela odpošiljatelj kakor adresat veliko škodo, ako bi se pismo zgubilo. Upoštevanje veliko zaposlenost poštnih organov, pa take neprijetne pomote bi vendar lahko izostale.

Iz Celja. Uradni vodja celjskega magistrata kot politične oblasti prve instance dr. Ambrožič je posredoval v bližnjih Storah pri tovarni, da bi Slovenci ne dobivali pri tamošnjih novih stavbah dela. Ne bodedo niti preiskali, kako se take bojkotne hujskarije strinjajo z dostojanstvom vodje celjskega magistrata kot politične oblasti, jemljemo samo to na znanje, ker bode že še kje prav prišlo.

Iz Celja. Tukajšnja garnizija se bode v doglednem času precej povečala. Vojna uprava misli tu nastaniti domobranske ulance. Mesto je že v principu izjavilo svojo pripravljenost, da postavi primerno vojašnico in se vrše sedaj tozadevni dogovori. Ker se bode mariborska domobranska vojašnica porabila vsaj deloma za pionirje, pride v Celje tudi najmanj še en bataljon 26. domobranskega pešpolka.

Oklic. Za lep slovenski trg na Sp. Štajerskem se išče marljiv brivec z malo glavnico. Prednost imajo Sokoli-teleovadci in pevci. Sokol bi moral biti zmogel za načelnika. Več poveršajersko uredništvo »Slov. Naroda« v Celju.

Iz Št. Janža pri Spodnjem Dravogradu. Na Križevu dne 21. t. m. se vrši v šoli ob 3. popoldne ustanovni občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za Št. Janž in Mežo. Rodoljubi, posetite nas ta dan, pomagajte mladi sestrični na noge, nudeč nam moralne podpore!

Čedne razmere v mariborski socialni demokraciji. Kakor poročajo »Mar. Glasnik«, so se začele v mariborskih socialističnih organizacijah vedno močnejše ponavljati — narodnostne razprtije. Slovenski in hrvaški soc. organizirani delavci sprevidavajo, da je krivično, ako imajo mariborske socialistične organizacije na zunaj popolnoma nemško lice. Zato so začeli izstopati. A tu so jih začeli nemški socialistični tovariši v družbi z nemškoonacionalno politično svojatjo prepričevati, kako resničen je znani rek: Und willst du nicht mein Bruder sein, so schlag ich dir den Schädel ein. Kar na ulici napadajo neljube jim disidente. Zadnji četrtek in petek je prišlo celo do pretepev; trije Nemci in slovenski pomočnik Ščurčič so bili pri tem ranjeni. V Mariboru se že kažejo prvi lepi začetki narodne delavske organizacije; razmere v socialistični stranki so danes take, da bode šlo vedno več delavcev v naš tabor. Močna narodna delavska organizacija bi igrala v Mariboru izvanredno važno vlogo.

Bolnišnica usmiljenih bratov v Gradcu je izdala poročilo o svojem delovanju v L. 1913. Po njem je ostalo v bolnišnici iz L. 1912 312 bolnikov, na novo je bilo sprejetih 1.913. 4636 bolnikov, odpuščenih je bilo 4335 in umrlo jih je 320. Povprečno je bilo na dan 319 bolnikov oskrbovanih, od teh zastoj 90—100. Med bolniki je bilo 513 kmetov, 513 poslov, 1053 delavcev in 1389 rokodelcev in valjencev. Ker se v zavodu vedno leči veliko število Slovencev, zasluži isti tudi z naše strani podporo.

Koroško.

Razmere pri železnici v Beljaku. Pri državni železnici v Beljaku se je zadnje čase odpuščalo mnogo osebja. Če bi bilo šlo po volji direktorja, morali bi se premikati vlaki po progah kar sami. Tako se je vsled nedostatka osebja zgodila sedaj nesreča. V bližini Beljaka je skočil s tira vlak št. 765. Pri tej nezgodi si je rešil neki uslužbenec življenje samo s tem, da je v zadnjem trenutku skočil z voza. Voz, na katerem je sedel, bil je popolnoma razbit. Uslužbenec se je precej potolkel in leži bolan v bolnišnici. Nezgoda se je pripetila na ta način, da se je pri nekem vozu odpela zavora ter obtičala pri stiku dveh tračnic. Če se sedaj vpraša, kdo je kriv, moralo bi se odgovoriti, da preiskovalec vozov. A tega sploh ni in vsled tega je pač nastala nesreča. In pogledimo samo k Milstadskemu jezeru. Tu je precejšnji klanec s 27% nepetosti in kljub temu na ondodni postaji ni nobenega ključavničarja, ki bi eventualno popravil kako malo poškodbo. Je pač tudi nepotreben! V Št. Vidu je na progah pri izmenjačah samo en uslužbenec, ki opravlja svojo službo vedno skozi 24 ur. In ta uslužbenec ima tudi nalogo preiskati vozove. Uslužbenec je vsaki drugi dan in mora med časom 24 ur biti vedno na progah, kje mu preostaja potem še čas za pregledovanje vozov. Sigurno pa je, da bo direktorja v Beljaku prišla do spoznanja, da štediti na nepravem mestu, šele tedaj, ko se bo pripetila kaka večja nesreča, kot ta, ki se je in ki se sigurno ne bi bila zgodila, če bi bilo dovolj osebja.

Velik požar. V Tvinah je pričela goreti te dni ponoči pri posetnici Elizabeti Eberhard hiša ter se je v kratkem ogenj razširil tudi na bližnja gospodarska poslopja. Zgorele so vse zaloge krme in drugega gospodarskega orodja ter tudi znesek 95 K. Ogenj so šele opazili, ko so plameni sikali že v spalnico domačinov. Razširil se je ogenj s tako naglico, da se je Elizabeta Eberhard z dvema otrokoma komaj rešila ob pravem času in da je Ivan Eberhard komaj še rešil iz hleva živino. Škoda znaša nad 9000 K in je zavarovalnino le deloma krita. O vzroku požara ni podrobneje še nič znanega.

Prijet defraudant iz Koroške — v Curihu. Pred nedavnim časom defraudiral je poštni sel Bošnak iz Področice vsoto 600 K, katero so mu izročile razne stranke, da naj jih na pošti odda, ter pobegnul. Sedaj so našli Bošnaka s pomočjo tiralice v Curihu, ga aretirali ter ga v kratkem

poljše k deželnemu sodišču v Celovcu.

Drobne novice. Iz Trbiža poročajo, da je te dni šlo neko 16 do 17letno dekle, ki je bilo v službi pri gozdarju Englu iskat v bližnji skale šmarnic. A ker se do sedaj še ni vrnila, se domneva, da je dekle poneščilo ter padlo v kak prepad. Do sedaj njenega trupla, kljub napornemu iskanju še niso mogli najti. — Ogenj. V bližini Brež je nastal v neki tamošnji gostilni vsled nepazljivosti ogenj, ki je vpepelil hišo in gospodarsko poslopje. Gasilci iz okoliških krajev so ogenj omejili na omejene objekte.

Primorsko.

Zveza županov in podžupanov na Krasu ima svoje letno občno zborovanje dne 20. maja t. l. ob 10. dopoldne v Sežani v dvorani c. kr. okr. glavarstva. Dnevni red: 1. Poročilo predsednikov. 2. Čitanje zapisnika o lanskem zborovanju. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. IX. avstrijski vinarski kongres v Gorici. 5. Resolucije. 6. Volitev novega odbora. 7. Predlogi. Pripona. Ako se ob napovedani uri ne sestane zadostno število članov, zborovalo se bo pol ure pozneje po istem dnevnem redu ne glede na število udeležencev.

Javni shodi za deželnozborske volitve v Istri se bodo vršili v nedeljo 17. t. m. v sledečih krajih: ob 9. dopoldne v prostorih Mihaela Čoka v Plavijah, ob 3. popoldne v prostorih Mihaela Božiča v Sodnikih ter v Koštoboni in Pučah. Tudi na praznik, v četrtek, vršili se bodo shodi v prostorih Josipa Udoviča v Škvedu in sicer ob 4. popoldne in v Kmarjah in Gažonu.

Pevsko društvo »Kolo« v Trstu priredi dne 17. maja v Narodnem domu v Barkovljah prvo pomladansko veselico s koncertom.

Društva jugoslovanskih železniških uradnikov V. redni občni zbor se vrši v nedeljo 17. maja ob 9. uri dopoldne v gledališki dvorani »Narodnega doma« v Trstu. Ker s tem občnim zborom slavi narodnostansko društvo naših železniških uradnikov obenem petletnico svojega obstoja, je sveta dolžnost slednjega jugoslovanskega uradnika, člana društva, da se udeleži občnega zbora ter tako tem večja prispeva k jubilej svojega društva. Nadalje prosimo vsa slovenska in hrvaška društva, če se jubileja svojega bratskega društva ne morejo udeležiti po svojih odposlancih, naj pozdravijo občni zbor naših železniških uradnikov pismeno ali brzojavno. — Vsi jugoslovanski ljudski zastopniki brez političnega mišljenja, ki se osebno ne bi mogli udeležiti tega jubilejnega zborovanja, naj izrazijo našim narodnim uradnikom svojo popolno pomoč. Vsa jugoslovanska javnost spremljaj svoje železniške uradnike s srčnimi simpatijami ter jim pokaži, da si z njimi! Ker so napadi s strani nemških listov na naše železniške uradnike od dne do dne nesramnejši in podležji, mora biti tem narodnim mučenikom od slovenske javnosti, njenih zastopnikov in društev pomoč tem večja in simpatije tem srčnejše! Ob petletnici narodnostanskega društva naših železniških uradnikov jim zakličemo: »Niste sami, z vami je vsa slovenska in hrvaška javnost!«

Delovanje italijanske »Lege nazionale«. Letošnji občni zbor »Lege nazionale« se bo vršil 12. julija v Poreču. V minulemu letu je družba prevzela v popolno oskrbo otroške vrste v povsem slovenskih, oziroma hrvaških krajih Istre: Zminju, Kanjanu, Draguču, Unijah in Manzanu. Nove šole je ustanovila v Premanturi pri Pulju. Sv. Lovrencu na Porečini in pri Sv. Jerneju. V Podgori je kupila za otroški vrtec hišo za 25.000 kron, v Škvednju pa v isti namen tudi za 25.000 K zemljišče, da si postavi lastno hišo, katere stroški so proračunjeni na 60.000 K. Poleg tega namerava družba poleg obstoječih ustanoviti v Trstu in Gorici še nekatera nova zabavišča in otroške vrte. Proračun izdatkov »Lege nazionale« za prihodnje leto znaša 234.000 kron.

Protislovenski demonstracije v poreškem gledališču. Minulo nedeljo so predstavljali v poreškem gledališču »Puritance«. Pri finalu tretjega dejanja je ob zaključnem zboru nastalo nepopisno navdušenje in vse je klicalo: »Evviva Trieste italiana!« Vse je vstalo in mahaloo z robcii in klobuki. Zbor se je moral ponoviti. Občinstvo je zahtevalo, da se mora zbor ponoviti še tretjič, čemur pa niso ustregli. Ker se vihar ni hotel poleči, dvignili so zagrinjalo in pričeli takoj s četrtim dejanjem, toda hrušč in trušč je trajal dalje. Pričeli so peti razne, Slovane sramoteče pesmi in delali tak kraval, da se je moralo za-

grinjalo spustiti in prenehati s četrtim dejanjem ter ponoviti še enkrat finale tretjega dejanja.

Igralnica v Opatiji. Po celi Opatiji se slišijo pritožbe proti igralnici. Pritožujejo se hotelirji, gostilničarji, trgovci in posestniki penzionatov. Splošno je nazadovanje pri vseh teh in zamorejo to dokazati po knjigah. Med tem, ko so gosti ostali v Opatiji povprečno po 15 dni, ostajajo sedaj kvečjemu še po 9. Medtem ko je v pomladni seziji druga leta prihajalo do 6000 ljudi, prišlo jih je letos komaj 4000. Velikanski odpadki 2000 ljudi, posebno v letošnjem velikem tednu je pripisati v prvi vrsti igralnici. Radovednost je gnala večino neizkušene ljudi v igralnico, kjer so izgubili svoj denar do zadnjega vinarja. Kar so imeli potem še stvari, ki jih je bilo mogoče zastaviti, so zastavili, da so se lahko odpeljali proti domu. V velikonočnem tednu samem je igralnica imela za 100.000 K dobička. Da je mogel blagajnik defraudirati 160.000 kron, ne da bi se to bilo opazilo in ne da bi direkcija prišla temu takoj na sled, pač ni pod takimi okolnostmi nikako čudo. Gostje se izogibajo Opatiji. Šele ko se je lansko leto pripetilo par samomorov, in ko se je dogodilo več neljubih dogodkov, se je odločilo okrajno glavarstvo na pritisk od višje strani, da se je igralnica zavrnila. Toda letos, od 1. januarja se je pričelo v igralnici zopet z igranjem in donaha igra posestnikom igralnice velikanske vsote. Mnogo je došlo posetnikov tudi letos v Opatijo, toda že po par dnevih so jo popihali, ker jim je igralnica izpraznila temeljito žepe. Kake vsote donaha igralnica, kažejo sledeče številke čistega dobička: v januarju 13.000 K, v februarju 64.000 K, v marcu 93.000 K in v aprilu nad 100.000 K.

Drobne novice. Samomor. 22letna Angela Hribar, doma iz Liti-je, služkinja pri g. Otiliji Stegarjevi na Miramarski cesti v Trstu je skočila včeraj zjutraj skozi okno IV. nadstropja na ulico. Nesrečnica si je zdrobila lobanjo in je bila takoj mrtva. Sodi se, da se je nesrečni omračil um. — Smrtna nesreča na železnici. Predčvrtašnjem je nesel med obema progama pri Trčiču 17letni Josip Šuligoj vrečo cementa, kar mu privozi nasproti tovarni vlak iz Nabrežine. Strojevodja je opazil Šuligoja in ga s ponovnim piskom opozoril, naj se umakne. Šuligoj se je res hotel umakniti čez drugo tir, pa je v istem hipu privoził od Trčiča sem brzovlak, ki ga Šuligoj ni opazil. Prišel je pod vlak ter bil na mestu mrtev. Njegovo truplo so prenesli v tržiško mrtvašnico.

Dnevne vesti.

+ Protí kandidaturi dr. Červarja. Politično društvo za Hrvate in Slovence za Istro je proglasilo za deželnozborskega kandidata v mestni skupini Kastav, Volosko - Opatija, Lovrana in Podgrad, dr. Gjuro Červarja, odvjetnika v Opatiji. V vsi slovenski in hrvaški javnosti je izzvalo dejstvo, da je bil dr. Červar očitajno proglašen za kandidata, nemalo začudenje. Vendar pa so listi molčali, pač samo iz obzirnosti napram političnemu vodstvu v Istri. No, sedaj pa so spregovorili tudi voliči sami in sicer voliči iz Podkraja. Poslali so »Političnemu društvu za Hrvate in Slovence za Istro« v Pazinu dopis, v katerem izjavljajo, da pri deželnozborskih volitvah ne bodo glasovali za dr. Červarja. Kot razlože, da se glede dr. Červarja ne marajo podvreči strankarski disciplini, navajajo prvič dejstvo, da je dr. Červar edini politik v Istri, ki je že narodne voditelje drugega za drugim naravnost vehementno napadal in jih proglašal za narodne izdajalce, drugič da je on eden izmed tistih redkih mož v Istri, ki je že opetovano grozil z razdorom v naših narodnih vrstah, in tretjič, da je dr. Červar tisti, ki bi rad Hrvate in Slovence v Istri razdvojil in sicer s tem, da javno govori, da Slovenci v Istri vobče ne eksistirajo. — Ta dopis slovenskih volilcev iz Podkraja je vsekakor vreden največjega uvaževanja in prepričani smo, da bo politično vodstvo v Pazinu resno računalo s tem protestom slovenskih podkrajskih volilcev. Da dr. Červar vobče negira existenco Slovencev v Istri, je splošno znana stvar, zato se naravnost čudimo, kako je moglo politično vodstvo v Pazinu tega moža postaviti za kandidata baš v okraju, kjer tvorijo dobri del volilcev Slovencev. Od zavlednih, inteligentnih Slovencev in volilcev se vendar ne more zahtevati, da bi glasovali za kandidata, ki je frankovec in ki vobče ne priznava, da bi v Istri živel tudi Slovencev. Uverjeni smo, da je politično vodstvo v Pazinu postavilo dr. Červarja v dobri veri za kandidata, ker bi sicer morali to kandidaturo smatrati kot prera-

čunajeno provokacijo in brskiranje Slovencev. Kaj takšnega pa ne moremo verjeti, zato se nadejamo, da bodo politični voditelji v Pazinu radevolje in brez obotavljanja ugodili slovenskemu protestu. Sicer pa tudi v drugem oziru moramo izreči svoje začudenje, da je politično vodstvo za Hrvate in Slovence v Istri v svojo oficijalno listo deželnozborskih kandidatov sprejelo dr. Gjura Červarja. Znano je namreč, da je dr. Červar eden izmed glavnih faktorjev pri opatjski igralnici, ki je bila svoječasno oblastveno zatvorjena. Takisto je tudi znano, da se je baš dr. Červar največ trudil, da izposluje oblastveno dovoljenje, da se ta igralnica zopet otvori. In kakor čujemo, je imela ta njegova intervencija tudi uspeh. Čisto gotovo je torej, da je mož v zadevi igralnice kompromitiran in da kot tak ne spada na nobeno javno mesto. Vsaj pri drugih narodih bi kaj takšnega ne bilo mogoče. Ali naj bomo Hrvati in Slovenci edini na svetu, za katere takšni moralni oziri niso merodajni?!

+ Iz Št. Petra. Prihodnji teden bomo volili državnega poslanca. Kar nas je zavednih mož, bomo vsi glasovali za postojnskega župana g. Josipa Lavrenčiča. To je mož, ki ima smisel za ljudske potrebe in voljo do dela. Pri nas je pri vseh, tudi pri tistih, ki stoje trdno v klerikalnem taboru, jako dobro zapisan, zlasti ker se je živo zavzel za regulacijo Pivke. Notranjska potrebuje za delo vneta, posebno v gospodarskih stvareh izvedenega poslanca in zato bodo vsi samostojni možje glasovali za gosp. Lavrenčiča.

+ »Domoljub« priporoča sleparsko društvo. »Milijon kron zneskov za opravilo je izplačal v nekaj mesecih »Mädchenhort«, prvo splošno humanitetno društvo za opravilo možitve godnih deklet... Vsak član vplača v 2 letih kvečjemu 294 K in dobi v slučaju možitve po 2 letih 600 K, potem takem obrestovanje po 124 %, tako priporoča zadnji »Domoljub« ono sleparsko društvo »Mädchenhort«, ki sploh več ne eksistira, ter vabi dekleta, naj vstopajo v društvo, ki je osleparilo, kakor smo že poročali, čez osem tisoč deklet za približno dva milijona kron. Že meseca septembra 1913 je ministrstvo sporočilo društvu, da mora propasti. In meseca aprila so vsi listi, med temi tudi naš list, priobčili dalje poročilo, da se je društvo razšlo in da so članice izgubile vse svoje premoženje. To je popolnoma navadna sleparija, če se potem v »Domoljubu« priporoča to društvo. In dolžnost pristojnih oblasti, ki vidijo sicer vsako malenkost, je, da nastopijo z vsobrezozirnostjo proti takemu sleparskemu nabiranju članic za društvo, ki se je razšlo, ker ni imelo nobenega facka več, da bi izplačalo svojim članicam pristanke prihranke.

+ Definicija — Avstrije. Češki socialno demokratski poslanec Nemejc je podal o Avstriji to-le definicijo: »Avstrija je delniško društvo, v katerem se člani medsebojno koljejo za vsak groš dividende. Toda to delniško društvo se ne bo razšlo, vsaj tako dolgo ne, dokler se ne osnuje kako novo enako delniško društvo, ki bo nudilo članom večjih koristi in večjih dividend.« — Ta definicija ni bogve kako originalna, resnična pa je. Upravni svetniki te delniške družbe so Nemci, Madžari in Poljaki. Ti pobero dividende in tantijeme, čem so semtertje izplača še kakšen kupon. Jugoslovani pa zaman čakajo, da bi jim kaj nesle njihove delnice. Kdaj pridejo časi, da bodo tudi jugoslovanske, zlasti slovenske delnice nosile take dividende in tantijeme, kakor nemške in madžarske ali vsaj poljske?

— Za III. Slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani 1914 darovali so: neimenovani 500 K, g. dr. J. Tičar, Kranjska gora 10 K; brat Fran Trtnik pa je nabral v družbi srbskih in slovenskih Sokolov v Krškem 14 K. — Vsem darovalcem iskrena sokolska zahvala. Na zdar!

— Dr. Jovan Škerlić na smrti postelji. Iz Belgrada poročajo: Vseučiliški profesor in poslanec dr. Jovan Škerlić leži na smrti postelji. Pred tremi dnevi se je šele vrnil z Njgoševe svečanosti iz Prage ves slab in bolan. Poklicali so zdravnika dr. Mučanina, ki ga je preiskal, in takoj odredil, da se ga prepelje v sanatorij. Tu se je vršil takojšnji konzilij, ki je sklenil takojšnjo operacijo. Operacija je bila izvršena, a vkljub temu so zdravniki izgubili vsako nado, da bolnika rešijo. Od večeraj zjutraj leži dr. Škerlić v nezavesti in zgoditi bi se moral naravnost čudež, da bi ostal pri življenju. Dr. Škerlić je bil eden najsimpatičnejših kulturnih delavcev na slovenskem jugu in eden prvih pobornikov jugoslovanske misli. Za Jugoslovanstvo bo smrt profesorja dr. Škerlića nenadomestljiva izguba!

— Bonifacijeve limanice. Dobili smo nov list. Izdaja ga razupito društvo sv. Bonifacija na Dunaju, tiska se v Pragi, urejuje se v Trstu, razdeljuje se pa po cerkvah in klerikalnih društvih tudi v Ljubljani. »Resnica« se imenuje ta list, ki pravi sam o sebi, da je krvavo potreben, da bo branil vero, ki ji njihče nič neče, in zatiral protiverskega in proticerkvenega duha, »ki je kakor črna noč legel na človeštvo in ni prizanesel žalibog niti našemu slovenskemu narodu«. List se zastoj razdeljuje, a kdor ga vzame, mora dati »zanj nekaj »miloščine«, ker namreč miloščina več nese, kakor bi se smelo računati za ta listi. Kaj torej še nimamo zadosti cerkvenih listov in knjig, da je bilo treba ustanoviti še te Bonifacijeve limanice? Razumni ljudje se bodo temu norčavemu listu samo smejali, saj vidi vsak razsoden človek, da gre v prvi vrsti za »miloščino«. Kaj je črni ptičem za vse drugo — pinkpink je poglavitna stvar. Spričo toliko duhovskih listov in knjig, pridig in misijonov, itd. je pač vseeno, če izhajajo še te Bonifacijeve limanice. Čudno pa je, da dovoljujejo pristojne oblasti kolportazo tega lista. Po postavi je kolportaza prepovedana. Če bo kak liberalce kolportiral nedolžen letak, ga hitro obsodijo, te Bonifacijeve limanice pa svobodno kolportirajo ne le po cerkvah in katoliških društvih, nego tudi po hišah. Vsaj v Ljubljani se je to zgodilo — morda ker je policija časih slepa. Te Bonifacijeve limanice pravijo, da so tiskan krščanski nauk, ki se razdeljuje po škofovem ukazu. Kdo pa je škofu dal pravico, da se postavlja nad zakone. Po zakonu je kolportaza sploh prepovedana in noben škof nima pravice te postaviti premeniti, a če ukazuje kolportazo, potem je dolžnost drž. pravdnitstva, da tudi njega prime. Ali smo pred postavo vsi enaki ali nismo?

— Vatroslav Holz. Mnogobrojnim prijateljem in častilcem tega zaslužnega moža, ki bi prilično utegnili posetiti njegov grob pri Sv. Križu, v prijazno vednost, da je našel pisatelj-trpin svoje zadnje počivališče ondi na četrem oddelku, v osmi vrsti, četrtili gomili. Naj tam v miru počiva!

— Razstava »Jugoslovanska žena« v Ljubljani. Kakor je znano, se priredi za časa sokolskega zleta v prostorih »Mladike« razstava »Jugoslovanska žena«. Vabilo na to razstavo so dobili, kakor se samo ob sebi razume, tudi Srbkinje. »Kolo srbskih sestara« v Belgradu je na to vabilo sklenilo, da se udeleži razstave in nameravanega sestanka jugoslovanskih žen v Ljubljani in da bo priredilo poseben paviljon, v katerem bodo razstavljena ročna dela srbskih žena, zlasti onih iz novo osvobojenih pokrajin — iz Makedonije in s Kosova.

— Razstavljeni sliki. V izložbi trgovine g. Ketteja sta razstavljeni sliki, ki predstavljata prvi vojni ladji s slovenskim imenom »Triglav«. Ta ladja je torpedni rušilec. Sliki je izvršil g. Maks Rovšek, orož. stražmojster v Pulju, in sta na prodaj.

Zadnje revizije na belokranjski železnici. V četrtek, dne 14. maja so se na belokranjski progji pričele zadnje odločilne preizkušnje in revizije. Od poveljnega ali nepovojnega uspeha vseh teh komisij je šele odvisen določen dan otvoritve te proge. Zadnje deževje je na progji povzročilo mnogo neprilik tam, koder so strme in velike nasipe izvršili samo z ilovnatno zemljo. Ponagajalo je deževje tako na Lončaričevem, kakor tudi na Samohrdovem delu proge. Strmi nasipi se vsedajo, deloma tudi rušijo. Blizu 4. km od Novega mesta proti Ruprč vrhu veliki nasip neprestano nagaja. V sredo se je tako podal, da je vlak mogel le z veliko previdnostjo priti skozi. Morali so delati celo noč, da so poškodbe zopet popravili z zabijanjem pilotov in delno preložitvijo tračnic na trdneja tla. V takih sitnih razmerah sta v četrtek pričeli dve komisiji svoje delo. Prva komisija od c. kr. generalnega nadzorstva avstrijskih železnic je imela preiskati takozvano obtežilno vožnjo (Belastungsprobe). V ta namen so pripeljali tri velike, težke lokomotive (za brzovlak), in sicer 2 iz Knittelfelda, 1 iz Gorice vse tri tehtajo s priprego vred 290 ton (290.000 kg), skupno z ostalo priprego (s premogom naloženi vozovi) je preizkušnji vlak tehtal 346 ton (346.000 kg), torej največjo težo, ki na taki progji navadno ne pride v poštev. To preizkušnjo je vodil nadzornik Adamovič iz Dunaja. Preizkušnji vlak je posebno pozornost obračal na železniški most čez Krko. Prvi nasipi so to velikansko težo dobro prestali. Čez most je vlak najpreje počasi vozil. Instrumenti na obeh bregovih so kazali samo 21—23 mm (in ne cm kot je neki znani hudomušnega strašil po Novem mestu) takozvane elastične znižanja (elastische Senkung). Potem so en stroj odstranili, nakar so in

vlak samo z dvema strojema zopet od prvega nasipa pred predorom pognal s hitrostjo 45 km na uro preko mostu. Vse je pozorno obračalo svoje poglede na brzici vlak čez visoki most. Ko so se nekateri bali, da bo vse skupaj zdrčalo v naraslo Krko, je vlak srečno pripeljal na onostran brega. In to pot so instrumenti kazali samo 18,5 mm elastičnega znižanja. Torej Ljubljanci, brez vsake skrbi se lahko čez Krko izročite vaku. Preizkušnji vlak je potem še samo poskusil, če bo šlo popoldne preko že zgoraj omenjenih ovir pri Ruprč vrhu. Ob 2. popoldne se je podal na daljno pot za isti dan do Črnomlja, od tam dalje preizkuša dne 15. in 16. maja, ostalo progno, pa tudi most preko Kulpe. Takoj tej komisiji je sledila druga, takozvana predrevizijska komisija za tehnično - policijske preizkušnje, sestavljena iz zastopnikov državne železnice, gradbenega vodstva ter sekcije za vzdrževanje železnice. — Dne 19. maja pa se vrši končno veljavna komisija od strani c. kr. generalnega nadzorstva avstrijskih železnic, ki bo na podlagi dosedanjih uspehov obeh komisij šele izrekla svojo končno besedo glede oficijalnega dovoljenja izročitve proge javnemu prometu. Šele od uspeha te komisije je potem odvisno tudi vprašanje dneva slovesne otvoritve. Kakor se na poučenih mestih čuje, merodajni železniški krogi žele, da bi bila proga prav vsa čisto gotova in brez dosedanjih ovir na posameznih mestih, predno se izroči javnemu prometu. — Naknadno se nam iz Novega mesta še poroča, da je po izkušnji obtežilni vlak se moral popoldne vrniti nazaj na novomeško postajo, ker najbrže ovire pri nasipih v bližini Ruprč vrha še niso bile zadostno odpravljene.

Krinka je padla — zgodilo se je po naše. Menda nekako pred 5 meseci je bil v »Ljudskem domu« na Viču kuharski tečaj, katerega je vodila neka odlična ljubljanska dama, tako smo mi takrat pisali, »Slovenec« je pa povedal, da je bila ta dama ga. dr. Peganova. Takrat se je tukaj mudila tudi neka druga imenitna dama iz Aleksandrije, ali od kod ter se z gospo dr. Peganovo seznanila. Prihajala je tudi v kuharski tečaj ter tam napravila dve dekleti, ki sta imele v Ljubljani službo, do tega, da sta šle z njo, tam jima preskrbi pa izborne službe, ali pa bodeta ostale kar pri nji. Dobra plača in druge take obljube, vse to je dekleti preslepilo, da sta zapustile svojo domovino in se uapobile v tujino. Vožnjo sta dobile plačano. Ko smo mi za ta slučaj izvedeli, smo javno posvarili dekleta, da naj se dobro prepričajo kam, gredo in seveda tudi nato opozorili policijo, kajti evidentno je, da vzbujajo vsekako opravičen sum, ako se mlada dekleta izvabljajo v Kairo, Aleksandrijo, Pout - Said itd. Kaj se je potem godilo, nam ni znano, izvedeli smo le, da sta dekleti res odpotovale z dotično gospo. Zato smo dobili par dni pozneje od »Slovenca« pojasnilo, da je to vse časti vredna gospa in da se bode izseljenkama z ozirom na to zanesljivo, zaupnost itd. izvrstno godilo; seveda smo bili pri tem pojasnili denuncijanti itd. in še policija, če se prav spominjamo, jih je nekaj dobila pod nos. S tem je bila zadeva končana in živ krst se ni več zmenil dalje za to — Sedaj pa izvemone nekaj zelo zanimivega. Ko sta dekleti dospela v Port - Said, je ista imenitna gospa res preskrbela obema službo, pa kakšne! Bile sta pod takim nadzorstvom, da občeavati nista smele med seboj, da govori se še celo, da so bila tudi pisma pod kontrolno. Zasluzile nič — sploh bridko razočaranje. Eni se je slednjič vendar posrečilo, da je pismono mlo prislila svoje starše, da so ji poslali trdo prisluznih okoli 140 K, s katerimi si je kupila vozni listek do doma in se srečno rešila Port - Saiške sužnosti. Domov je dospela včeraj, a njena uboga prijateljica pa še pričakuje rešitve. Starši te so zelo vznemirjeni in ako pride tujka še — enkrat na Vič, ne vemo, kako se ji bode godilo. Ne izve se nič natančnega kje je bila v službi, kaj je delala, le neka zagonetna, tajnstvena govoricna kroži sedaj glede tega slučaja po njeni okolici. Ve se le toliko, da se ji je neizrečeno slabo godilo, kakor kakí sužnji. Bila je že vsa obupana in Bog zna kaj bi se bilo zgodilo z njo, ako bi ne bilo pravočasne rešitve. **Mi beležimo, kakor se govori, a ne ohsodimo preje nikogar.** Predno se stvar ne pojasní dobobra. Želeti bi pa bilo, da cela zadeva čimprej pride v pravo luč, za kar bomo skrbeli i mi, dasi se hoče, kakor čujemo od gotove stran, stvar potlačiti, pa menda, (bodi gotovim gospodom povedano na uho) ne bode tako lahko šlo.

Vilharjev večer; ki ga je snoči v Zagrebu priridelo hrvatsko pevsko društvo »Kolo« v proslavo hrvatskoslovenskega skladatelja Fr. S. Vilharja, je krasno uspelo. Dvorana »Hrvat-

vatskega doma« je bila polna najodličnejšega občinstva. Izmed slovenskih Vilharjevih skladb so se pele Gregorčičeva »Domovina«, Prešernova »Nezakonska mati« in M. Vilharjeva »Na goru«. Koncert je zaključila Ouvertura iz Vilharjeve opere »Lopadska sirtica«, ki se bo prvič pela v prihodnji gledališki sezoni v »Hrvatskem gledališču« v Zagrebu.

Minister Gould bode ob priliki pohoda skozi Ljubljano predvajal nekoliko večerov v kinematografu »Ideal« Edisonovo najnovjšo iznajdbo »Edisonov Kinetofon«, t. i. govoreči film. Ostal bo samo 6 dni, in sicer z dvema sporedoma po tri dni. Predstave se prične v soboto in trajajo do četrta vsak dan ob 3., 4. in pol 6., 7. in pol 9.; v nedeljo in praznik tudi ob pol 11. dopoldne. — Edisonov Kinetofon je vzbudil povsod največje zanimanje in sam cesar Franc Jožef I. si ga je dal predvajati pretečeno poletje v Ištu in se izrekel o njem najlaskaveje. Tudi v Ljubljani je zanimanje za te predstave zelo veliko, zato se priporoča vsakomu, ki si hoče ogledati te predstave, da si preskrbi vstopnico pravočasno. — Danes specialni večer s krasnim Nordisk - sporedom.

Današnji list ima za cenjene naše naročnike v Ljubljani in na Kranjskem prilogo Kino - Ideala o govorečem filmu.

Društvena naznanila.

Slovensko lovsko društvo javlja, da se vrši redni občni zbor z občajnim sporedom v nedeljo, dne 17. maja ob 3. popoldne v restavraciji glavnega kolodvora v Ljubljani. Zazeno se opozarja gg. lovce, da bo istega dne v hotelu Štrunkelj v Ljubljani razstavljen medved (mladič), ki je bil vjet v lovišču gosp. Kluna iz Ribnice.

S. F. K. »Itrija« sklicuje svoj redni občni zbor na sredo, dne 27. maja ob pol 9. zvečer v restavraciji pri »Roži« 1. Dnevni red: Poročila predsedstva; volitev 2 revizorjev; sprememba pravil; slučajnosti.

Akademijo v proslavo 500letnice zadnjega vstoličenja slovenskih koroških vojvod na Gosposvetskem polju, priredi moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Ribnici v nedeljo, dne 17. maja ob 4. popoldne v Arkovih prostih. Spored zanimiv. Vstop vsakemu dovoljen.

Književnost.

— **»Slovenski Sokol«.** Glasilo Slov. Sokolske Zveze ima v št. 4. sledečo vsebino: 1. Slovenskemu Sokolstvu! 2. Proste vaje za mlajši moški in ženski naraščaja za III. slovenski vesokolski zlet v Ljubljani leta 1914. 3. III. slovenski vesokolski zlet v Ljubljani. 4. Raznoterosti.

— **Za vojaške knjige.** Vojno ministristvo razpisuje nagrade za vojaške knjige, ki naj v priprostih in zanimivih povestih slikajo vojaške vrline. Prva nagrada je 500 K, pet nagrad pa je po 300 K. Rokopise je poslati do 15. julija 1914 literarnemu uradu vojnega ministristva Dunaj VII. Stiftskaserne. Nepremirane, pa vendar sprejete rokopise plača ministristvo z 80 K za eno in s 120 K za dve tiskovni poli. Rokopisi smejo biti pisani v vseli jezikih monarhije.

— **Glasilo naših srednješolskih profesorjev** je »Nastavni Vestnik«, ki ga je za l. 1913/14 izšel že 9. zvezek. V njem čitamo konec temeljite statistične študije Fr. Vajde o srednjih šolah na Slovenskem in v Istri. Celovški profesor Podboj priobčuje par zanimivih stanovskih beležk. Dr. Pivko ocenja dr. A. Medveda »Zgodovino katoliške cerkve« za srednje šole, kjer se mu zdi le odstavek o Husu nezadovoljiv, prof. Perušek pa Bežkovo »Občno ukoslovje z dušeslovnim uvodom«, ki ga je izdala »Šolska Matica«; recenzent knjigo hvali in dodaje nekaj jezikoslovnih pripomb, ki so pa bolj doktrinarne nego utemeljene in so v oceni nepotrežne. Posebno zanimiva pa je razprava prof. Pavla Serdarja (Zagreb) o vprašanju, ali je za pojmovanje matematike treba posebne darovitosti; avtor to zanika ter pravi, da se more elementarna šolska matematika naučiti, kakor vsak drugi predmet, ob dobri metodi je uspeh pri njej siguren, sigurnejši nego drugje, za reševanje višje matematike pa je treba, kakor za vsako znanost: a višjih stopnjah prirejene duhovitosti.

Izpred sodišča.

Izpred upravnega sodišča.

Delavska zavarovanje zoper nezgode pri kaznjencih. Višje deželno sodišče v Gradcu je v januarju lanskega leta odredilo prostovoljno zavarovanje kaznjencev, ki so zaposleni pri centralni kurjavi in parni kuhinji

pri kaznjenskem oddelku okrožnega sodišča v Novem mestu, pri delavski zavarovalnici v Trstu. Slično zavarovanje se je izvršilo že tudi pri kaznjencih, ki so slično zaposleni, pri deželnem sodišču v Trstu. Delavska zavarovalnica zoper nezgode v Trstu pa je izjavila, da je ravno pri teh kaznjencih največja nevarnost, da se zgodi kakaz nezgoda ter da naj se zavaruje vse kaznjence, ki so v tamkajšnji zavarovalnici. Ministristvo za notranje zadeve je na to odgovorilo, da je nemogoče zavarovati vse kaznjence in da se mora smatrati le parno kuhinjo in centralno kurjavo za obrate. Obenem je ministristvo odredilo, da se zavaruje kaznjence, ki so v tem obratu zaposleni. Proti temu odloku ministristva se je pritožila delavska zavarovalnica zoper nezgode v Trstu na upravno sodišče, češ da se mora celo kaznilnico smatrati kot en obrat in da se mora zavarovati sploh vse kaznjence. Upravno sodišče je pritožbo zavarovalnice zavrnilo in sicer s pripombo, da je zavarovanje kaznjencev prostovoljno in da je sicer po postavi iz leta 1894 tako izločenje, kakor ga je zahtevalo ministristvo, dovoljeno. Sicer se pa lahko smatra kaznilnico kakor bolnišnico za podjetje in je bilo ministristvo upravičeno, da je pri teh podjetjih smatralo centralno kurjavo in parno kuhinjo kot obrate.

Zavrniata prošnja za podelitev mesta policijskega agenta. Od predsedstva deželnega sodišča v Ljubljani je bilo v oktobru leta 1912 razpisanih sedem mest policijskih agentov. Za eno teh mest se je potegoval tudi vpokojeni orožnik Jožef Gantar z Glince, vendar pa je bila njegova prošnja zavrnjena. Z ozirom na to, da je bil med prosilci edini certifikatist in bi se ga moralo vsled tega vpošteovati, pritožil se je na ministristvo za notranje zadeve in zahteval preiskavo. Ministristvo za deželno obrambo je naznanilo ministristvu za notranje zadeve, da je bil Gantar leta 1908 vpokojen radi invaliditete in nesposobnosti za službo, vsled česar tudi za službo policijskega agenta ne more biti sposoben. O tem je bil obveščen tudi Gantar, vendar pa se je pritožil na upravno sodišče, pri katerem se je v soboto o ti stvari razpravljalo. Pri tej razpravi se je zlasti poudarjalo, da je Gantar duševno in telesno popolnoma zdrav in da v nasprotnem slučaju sploh ne bi bil dobil nikakega certifikata. Upravno sodišče je pa vendar pritožbo kot neutemeljeno zavrnilo.

Razne stvari.

*** Doktor vlomilec.** Iz Budimpeste poročajo: 11. t. m. so vlomili v okrajno bolnišnico blagajno ter ukradli 8105 kron iz železne blagajnice. Zvečer so aretirali storilca, ki sta dirnist okrajne bolniške blagajne dr. Emil Syimes - Gossler in njegov brat, ključavničarski pomočnik Karel Syimes - Gossler. Dr. Syimes je že priznal vlom. Pri njem so našli 6000 kron.

*** Dogodki v Mostaru.** Iz Zagreba poročajo: Tukajšnja narodna akademična mladina je sklenila, zahtevati zadoščjenja od oficirskega zbora mostarske garnizije zaradi dogodkov v gledališču pri nemški predstavi. Bivši predsednik bosanskega sabora Bojislav Šola in mostarski lekarnar Blažević sta dobila brzojavko, v kateri ju akademiki prosijo, naj sporoče ta sklep oficirskemu zboru. Trideset dijakov se je dozdej javilo, da bo zahtevalo zadoščjenja.

*** Aretacija bančnega sleparja.** Z Dunaja poročajo: Policija je v soboto aretirala solastnika dunajske bančne tvrdke Hassa - Kuppis in Komp., 31letnega Hermana Marinišča, ki je mnogo oseb osleparil za več tisoč kron. Uvedel je v svoj zavod vložne knjizice, ki so bile podobne hranilničnim, ki pa so bile označene kot deležniške knjizice. Na te knjizice si je izposojeval vrednostne papirje. Dozdej so dognali, da znaša škoda 60.000 K, najbrže bo pa večje.

*** Ni hotel biti škof.** Škof Benizio Sonza iz Manaosa v Braziliji je prišel v Rim, da bi se obrnil na papeža s čudno prošnjo. Zaželel si je, da bi ga papež oprostil škofovskega dostojanstva ter mu dovolil, da vstopi v samostan Kamaldoli. Je to puščavniški red, naseljen v Rimu, čegar posamezni člani žive drug od drugega oddaljeni popolnoma puščavniško. Papež je dal škofu najprve rok, da se premisli. In ker se škof ni premisli, je papež ugodil njegovi prošnji ter mu dovolil, da je odložil škofovo mitro ter vzel meniško čepico.

*** Ljubavna tragedija.** Z Dunaja poročajo: V ponedeljek zvečer je v nekem tukajšnjem hotelu ustrelila odgojiteljica Helena Freiwald svoje-ga zaročenca dr. Pavla Meiselsa. Dr. Meisels, ki je bil rojen v Krakovu, je imel devet let ljubavno razmerje z Freiwaldovo. Spoznal jo je v Krakovu. Ko se je presešil na Dunaj, mu je ona na njegovo željo sledila. V zadnjem času pa je skušal dr. Meisels pretrgati vse zveze s svojo nevesto. Dekle se je vrnilo v Krakov ter zahtevalo od dr. Meiselsa 25.000 odškodnine. Predvčerašnjim sta prišla Helena Freiwald in njen brat na Dunaj, da uravnata zadevo. Dr. Meisels je hotel plačati najprvo 5000 K. Med pogajanjem je Helena Freiwald ustrelila dr. Meiselsa. Nato je šla v stranišče ter se ustrelila v srce.

*** Slaven berac.** Te dni je v Berolinu umrl zanimiv človek. Bil je to 70leten krasen stavec, ki je imel le to napako, da je prosjačil. Stal je na vogalih in križiščih ter prodajal žigalice in razglednice s svojo lastno podobo. Beračenje mu je mnogo donosalo. Ganzer, kakor se je stavec imenoval, je imel veliko stanovanje ter si držal gospodinjjo, ki mu je dobro gospodinjila. Hodil je vedno skrbno in dobro oblečen, samo klobuk je držal vedno v roki, da bi opozarjal ljudi na se. Imel je krasne, dolge, do ramen segajoče lase, bele kakor srebro in enako dolgo brado. Ta zunanost ga je delala nekako patriarhalnega. Postal je deloma tudi slaven, ker so ga mnogi slikarji, posebno slavni Menzel, jemali za model. In tako ostane na marsikateri sliki ohranjen podoba tega berolinskega prosjaka. Rad je pravil, da je 90 let star, v resnici pa je bil star samo 70 let. Svoje premoženje je zapustil svoji gospodinji.

*** Bolgarski tehnik v Pragi — morilec?** Iz Prage poročajo: O velikonočnih praznikih je izginil 11letni Rudolf Cap, ki je šel s svojim mlajšim bratom na Fidovalčko. Mlajši brat je potem doma pravil, da ju je srečal neki gospod, ki je vzel Rudolfa s seboj, da bi mu šel po neko stvar, za kar mu je obljubil krono. Deček se nato ni več vrnil. Kmalu so začele javljati na policiji priče, da neki neznan individuum vabi k sebi nedoraste dečke, jim obljublja eno krono ter jih vporablja v nenravne svrhe. Mnogo oseb so aretirali, vendar pa so jih morali zopet izpustiti, ker jim niso mogli ničesar dokazati. V petek pa so prišli na novo sled. Na Smichovu je srečal neznan mož 9letnega sina nekega gostilničarja ter ga prosil, naj mu nese zavoj, za kar mu bo dal krono. Deček se je dal zvabiti ter šel z neznancom do Nusel, kjer sta srečala policijskega stražnika. Deček je vso zadevo povedal stražniku. V šolah so namreč že prej svarili dečke. Stražnik je takoj aretiral neznanca ter ga odvedel na komisarijat. V soboto so aretiranca konfrontirali z vsemi dečki, ki so prišli v stik z onim neznancom. In vsi so soglasno potrdili, da je to oni človek, ki jim je obljuboval eno krono ter jih izvabil na polje, kjer jih je zlorabil. Aretiranec je izpovedal, da se imenuje Hristo Ftičev, doma iz Gabrova na Bolgarskem. Star je 29 let in je tehnik. Tajni vsak zločin in noče ničesar vedeti o Čapu. Policija je prepričana, da ima pravega zločinca. Da preteklost Ftičeva ni popolnoma čista, o tem pričajo sodni spisi okr. sodišča na Žiškovem. Tedaj je bil Ftičev oproščen zaradi pomanjkanja dokazov.

Telefonska in brzojavna poročila.

Bolezen našega cesarja.

Dunaj, 15. maja. Oficijozno se poroča o cesarjevem zdravstvenem stanju sledeče: **Nočni mir je bil nekajlen in cesar se je dobro odpočil.** Splošno razpoloženje temu primerno.

Vojni minister Krobotin.

Dunaj, 15. maja. »Danzers Armeezzeitung« pravi, da bo vojni minister Krobotin v kratkem odstopil. Njegovi naslednik bo baje neki fevdalni kavalir velikega štila.

Afera Švihla.

Praga, 15. maja. Naval k današnji razpravi je bil še večji, kakor včeraj. Kot prvi je bil zaslišan filozof Vlasika, ki potrjuje, kar je bil včeraj navedel Masaryk ter izpove, da mu je jurist Pastika povedal, da ima zelo drago razmerje z neko gospo, ki ga je stala 2800 K. Na vprašanje, kje je dobil denar, mu je rekel, da so plačali ljudje, ki imajo dosti denarja. Vlasiko konfrontirajo s Pastiko. Vsak vztraja pri svojih trditvah. Pastika pravi, da tega nikdar ni govoril, dočim pravi Vlasika, da mu je to pravil. Dr. Bouček predlaga, da naj se kot priča zasliši bančni uradnik Novak, odlični član mladočeške stranke, ker je včeraj pred pričami povedal, da je stala Švihova afera mladočeško stranko mnogo denarja. Velic protestu dr. Rašina, ki se sklicuje na izpovedi poslanca Kramača in tajnika Sisa, ki sta izpovedala, da za dokaze ni dala stranka

niti vinarja, sklene sodišče ga povabitij kot pričo.

Pričevanje dr. Švihle.

Ob splošni napetosti se prične zasliševanje dr. Švihle, ki odločno izpove:

Izjavljam slovesno in pod častno besedo in v popolni zavesti svoje današnje situacije, da nisem nikdar bil konfidant policije, da nisem nikdar dobival od policije denarja, da nisem imel nikdar zvez s policijo, da ji nikdar nisem dajal poročil, da takih poročil nisem dajal niti dr. Klimi, niti drugim nastavljenecem praške policije kakršnihkoli poročil.

Nato naglašja, da je bil referent v raznih uradniških vprašanjih in je kot zastopnik državnih nastavljenecv prisostvoval mnogim zborovanjem, na katera je prišel tudi dr. Klima. Dr. Klima pozna že izza dijaških let. Bila sta dobra znanca ter sta prijateljstvo pozneje obnovila. Dr. Klima je bil napram njemu vedno korekten.

O sebi pove, da ni nikdar potratno živel in da ni imel nikdar posebnih dragih potreb. Nikdar ni izdajal več, kakor je pošteno zaslužil.

Češka agrarna stranka in češko-nemška sprava.

Praga, 15. maja. Klub čeških agrarnih državnih poslancev je imel včeraj sejo, v kateri je izvolil predsedstvo. Za predsednika je bil izvoljen poslanec Staněk, za podpredsednika pa sta bila izvoljena poslanca Prašek in Udržal. Klub je sklenil, poslati predsedniku poslanske zbornice dr. Sylvestru pismo, v katerem izjavlja češka agrarna stranka, da je pripravljena, udeležiti se spravnik pogajanj, naglašja pa še enkrat zahtevo, da mora vlada razpisati nove volitve za deželni zbor češki, da se deželni zbor konstituira in izvoli deželni odbor in da se imenuje najvišji deželni maršal.

Gališki deželni zbor.

Dunaj, 15. maja. Gališki deželni zbor se najbrže ne bo več sestal. Namestništvo v Lvovu sestavlja že volilno listo na podlagi volilne reforme. Šele ko bo to delo končano, bo volilna reforma sankcionirana. Obenem bo gališki deželni zbor začetkom julija razpuščen in bodo razpisane nove volitve, ki se bodo vršile koncem septembra ali začetkom oktobra.

Predarlski deželni zbor.

Bregenc, 15. maja. Predarlski deželni zbor je izvršil nekaj volitev v odseke ter razpravljalo o zmenjanju hranilnih vlog pri bankah.

Bosna.

Sarajevo, 15. maja. Dr. Dimović je odstopil kot vodja od njega ustanovljene stranke. Govorilo se je že delj časa o njegovem odstopu ter se je dr. Dimović k temu odločil baje zaradi napadov srbske opozicije in nasprotstva s strani muzlimanov.

Hercegovina.

Sarajevo, 15. maja. V vasi Žimlje pri Mostarju je baje napadlo predvčerašnjem 20 srbskih kmetov muzlimane. V boju je bila ena oseba usmrčena, trije so bili smrtnonevarno ranjeni, pet mož je bilo težko ranjenih. V mostarskem okraju vlada med muzlimani veliko razburjenje.

Dogodki na Balkanu.

Profesor Jovan Skerlić †.

Belgrad, 15. maja. Znani srbski učenjak in mladoradikalni poslanec, vseučiliški profesor dr. Jovan Skerlić je danes ponoči v 37. letu svoje starosti umrl. Pred par dnevi se je vrnil iz Prage. Smrt je nastopila vsled zapletenja črev po dvodnevni težki bolezni. Smrt profesorja Skerliča je izzvala splošno žalost. Narodna skupščina se je v znak žalosti odgodila do ponedeljka.

Črnogorsko - albanska meja.

Rim, 15. maja. Med člani mednarodne komisije za določitev črnogorsko - albanske meje so se pojavila sicer res nesporazumljenja, vendar pa se delo ni prekinilo.

Menihi na Sveti gorl.

Petrograd, 15. maja. Ruska du-ma je soglasno sprejela interpelacijo na več ministrov zaradi neupravičene postopanja menihov na Sveti gorl, glede vporabe vojakov proti menihom samostana Panthellon, zaradi izgnanja menihov iz Odese in zaradi konfiskacije manuskriptov, knjig in ikon.

Prečitane časopise v šent-jakobskem okraju

sprejema vsako sredo zvečer od 7. do 8. ter vsako nedeljo dopoldne od 11. do 12. »Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj« v društveni sobi, Vožarski pot 4. da jih potem odda ljudem, ki drugače ne pridejo do branja, pa radi bere.

Gospodarstvo.

Orientalne železnice. Govorice, da hoče grof Berchtold poslati v Belgrad ultimatum zaradi orientálnih železnic, še niso potrjene. Govorice je samo to, da je takozvani Vitalijev projekt, mešano vodstvo, v katerem bi bili zastopniki Avstrije, Rusije in Francije, pokopan. Grof Berchtold je ta predlog akceptiral, a zdaj ga zatajuje in ga celo pripisuje Franciji. Kaj stori zdaj grof Berchtold, tega menda še sam ne ve. Ne kaže namreč nič, da bi hotel upoštevati korist Trsta in Reke. V interesu Trsta in Reke bi bilo, da ne stori naša vlada ničesar, kar bi moglo dati Solunu ali Pireju prednost, pač pa da skuša ohraniti Avstriji vse kupčije, ki jih je imela v stari in novi Srbiji. Za nas bi bilo gotovo gospodarsko slabo, če bi Srbija svoj izvoz obrnila na Solun. Zato bi bilo železi, da se pri vprašanju o orientálnih železnicah doseže sporazumljenje v tem smislu, da bo srbski izvoz gravitiral v Avstrijo, in da se ne bodo za izvoz čez Solun dovolile tarife in druge olajšave. To bi bilo v korist Avstrije, Trsta in Reke, a če se bo to tudi vpoštevalo, je drugo vprašanje.

Slovinci in Slovenke!
Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda.
Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Ako vam je drago zdravje, čitajte današnji Lysoformov inserat in zahtevajte zanimivo knjigo »Kaj je higiena« gratis od kemika Hubmana, Dunaj XX. Petraschgasse 4.

Influenca nam pogosto zapusti oslabljenje telesa in ga dela sprejemljivega za druge bolezenske kali, n. pr. jetiko in pljučnico. Zato bi morali začasa odrediti vse pravilno za ohranitev zdravja, kar storimo s tem, da se vsakega kašlja polotimo z uživanjem »Sirolin - Roche«. Dobi-va se v vsaki lekarni.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 15. maja 1914

Naložbeni papirji.	Denar	Blagov
4% majeva renta	81-95	82-15
4 2/3% srebrna renta	85-40	85-60
4% avstr. krona renta	82-45	82-65
4% ogr. krona renta	80-70	80-90
4% kranjsko dež. posojilo	—	89-—
4% k. o. češke dež. banke	87-25	88-25

Srečke.	Denar	Blagov
Srečke iz l. 1860 1/2	432-—	442-—
„ 1864	675-—	—
„ tiske	291-—	301-—
„ zemeljske I. izdaje	—	—
„ II.	240-50	250-50
„ ogrske hipotečne	—	—
„ dun. komunalne	469-—	479-—
„ avstr. kreditne	475-50	485-50
„ ljubljanske	56-25	62-25
„ avstr. rdeč. križa	51-75	55-75
„ ogr.	29-50	33-50
„ bazilika	25-25	29-25
„ turške	220-30	223-30

Deonica.	Denar	Blagov
Ljubljanske kreditne banke	398-—	402-—
Avstr. kreditnega zavoda	608-50	607-50
Dunajske bančne družbe	511-50	512-50
Južne železnice	97-30	98-30
Državne železnice	693-60	694-60
Alpine-Montant	806-50	807-50
Češke sladkorne družbe	293-—	297-—
Zivnostenske banke	267-50	268-50

Valuta.	Denar	Blagov
Celkni	11-38	11-43
Marke	117-70	117-50
Franki	95-67 ⁵⁰	95-87 ⁵⁰
Lire	95-15	95-35
Rublji	252-—	253-—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 15. maja 1914.

Termin.

Pšenica za maj 1914	za 50 kg	14-06
Pšenica za oktober 1914	za 50 kg	12-34
Rž za okt. 1914	za 50 kg	10-—
Oves za oktober 1914	za 50 kg	8-25
Koruza za maj 1914	za 50 kg	7-47
Koruza za julij 1914	za 50 kg	7-59

„Mediano Club Specialite.“

Na zdravniško priporočilo so lako stročnice antinikotinske kakor tudi listki nepotiskani, na vsakem posameznem je pa iz vodnega tiska razvidna varnostna znamka in ime izdelovalca

Samo za one kadilce cigaret, ki gleda na svoje zdravje radi vsak dan 1 do 2 vinarja več izdajo:

Najdržite pa tudi svojega.

Meteorološko poročilo.

dan	čas opazovanja	Slonje barometra v mm	Temperat. v C	Vetrovi	Nebo
14.	2. pop.	737.6	14.0	sr. jvzh.	del. oblak.
„	9. zv.	737.4	9.7	„	jasno
15.	7. zj.	737.6	7.1	sl. jvzh.	visoka megla

Srednja včerajšnja temperatura 8-9°, norm. 13-9°. Padavina v 24 urah mm 13.0.

+

Potrim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša preljubljena hči in mati, gospa

Ivana Jelovšek

veleposestnica in c. kr. dvorna zalagateljica

danes zjutraj, ob 3. uri po dolgotrajni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v 51. letu starosti, mirno preminila.

Pogreb drage rajnice bo v soboto, dne 16. maja t. l. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na Vrhniki.

Maše zadušnice se bodo služile v župni cerkvi na Vrhniki.

Bodi ji blag spomin!

1925

Na Vrhniki, dne 15. maja 1914.

Ivana Reblč mati. Joško, Rupert, Maks sinovi.

ZAHVALA.

Za vso izkazano srčno sočutje povodom smrti naše matere

Marije Demšar roj. Kavčič

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za častno spremstvo ranjke najiskrenejšo zahvalo

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za vse mnogobrojne ustne in pismene sožalne izraze povodom smrti mojega iskreno ljubljenega moža

Vatroslava Holza

dalje za vse lepe vence in šopke na pokojnikovo krsto se zahvaljujem iz dna srca. Posebno zahvalo izrekam velerodnemu gospodu c. in kr. polkovniku Webru za častno spremstvo gg. c. in kr. podčastnikov in vojaške godbe, dalje prečast. gosp. monsignoru c. in kr. mornariškemu superiorju Karlu Kokolju za blagohotno izvrševanje pogrebne obreda in spremstva, g. primarju dr. Iv. Jenku in prečast. g. župniku H. Sattnerju za opetovane tolažne obiske tekom bolezni pokojnika, sl. pevskemu zboru za prekrasni žalostinki, dalje vsem mnogoštevilnim gg. zastopnikom uradov c. kr. deželne vlade, mestnega magistrata in občinskega sveta, posebno velen. komisarju g. Franu Govekarju za požrtvovalni trud pri ureditvi sprevoda in sploh za izredno skrb ob tej zame težki uri, dalje cenj. zastopnikom narodnih društev in korporacij, uredništva, umetnikov ter vsem ostalim damam in gospodom. Vsem: najprisrčnejša hvala!

V Ljubljani, 14. maja 1914.

Margareta Holz.

Sirolin "Roche"

olajša in ozdravi bolezni v prsih kašelj, katar, influenco, naduho.

Dobiva se po vseh lekarnah. Originalni zavitek 4 K. Dobiva se po vseh lekarnah.

Moč in pravica.

Neprestani boj je naše življenje. Ne samo boj za vsakdanji kruh, nego tudi boj za drugo materialno blago,

za idealne zahteve, za ugled, čast in marsikaj drugega. Vsak pa ne zmaga v tem boju, čeprav je po zakonu v pravici. Saj pravi že pesnik: »Živemu pravico!« Mirno pa lahko povemo: pravico ima zdravi. Zakaj, kaj poma-ga človeku, da se zaveda, da je člo-veško in zakonito v pravici, ako nima moči, svojo pravico tudi doznati. Boj za vsakdanji kruh hoče vztrajnosti in moči.

Gledati moramo zato, da se ohranimo vedno zdrave in moči se zavedajoče, motenja zdravja in bo-leče trpljenje moramo hitro odstra-niti, pri čemer nam izborno služi Fellerjev bolečine tolažeči rastlinski esenci fluid z znamko »Elsafliud«.

Pri revmatičnih, protinskih ali nevralgicnih bolečinah, bodanju, tr-ganju, lumbagu (Hexenschuss), bole-činah v križu, bodanju v ledjih in

V nedeljo se vabijo vsi na **majnikov izlet** na **„Visoko na Golovcu“**, kjer bode poleg vesele zabave dobra majnikova pijača (Maibowle). Za obilno udeležbo se priporoča

Alojzij Klasek, restavrat. 1014

Kavarna „Central“.

Vsak večer koncert

izborne in priljubljene dunajske elitne damske kapele R. J. Dietrich.

Vso noč odprto! Vstop prost!

1769

Rimske toplice

:: pri Tržiču (Montalcono). ::

Sezija od 1. junija do konca septembra.

Na novo prirejene in povečane vroče bromske in kloratrijske toplice. Ena-komerna toplina 38°-40° in naravne glinske kopeli, analizirane od dvornega svetnika prof. dr. E. Ludwiga ter od njega in najslavnejših zdravnikov Du-naja, Prage, Gradca in Trsta najtopleje priporočene proti bolezni ischias, kro-ničnemu in hudemu revmatizmu v skle-pih in mišicah, živčnim boleznim vsake vrste, ter kožnim in ženskim boleznim.

— Pojasnila daje radovoljno uprava.

Distingvirana,

finizobr. 23 l. sirota, vesele in ljubeznjive nravi, neodvisna, 200.000 mark gotovine se želi poročiti z odl. misl., dobro sit. gospodom. Obojest. disk. pogoj. Anonim. in indiskret. nevpštevano. Dopis pod „Eremitas Helma 175.“ Hamburg, kauptpost 1884

Pozor trgovci! Pozor trgovci!

Na glavnem trgu v Kamniku se oddajo v najem 1917

lepi trgovski lokali z opravo vred.

Prostor je jako ugoden za vsakovrstno trgovino. Pojasnila daje Fr. Cvek v Kamniku.

50-60 K na teden

zaslužijo mimogrede zgovorne in delavne osebe (tudi dame) z razpečevanjem najno-vejših reklamnih predmetov, ki se povsod rabijo. Ni treba kapitala. Trajen zaslužek. Pismene ponudbe pod: **Reklame Universal, Ljubljana, poštomležece.** 1913

Krepkoga dečka,

ki ima veselje do mesarske obrti, sprejme takoj **MAKS ROJC** mesar in prekaževalec, **KAMNIK.** 1921

Edina primorska tovarna dvokoles „TRIBUNA“ Gorica, Tržaška ulica št. 26, prof. pivovar Gorjup.

Velika eksportna zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orke-strionov itd. itd.

F. BATJEL

Gorica, Stolna ulica št. 2-4. Prodaja na obroke. Ceniki franko.

D A M A M

je ravnotako v najrevnejši koči, kakor v najodličnejši palači strogo paziti na svoje zdravje, zakaj

neutrpljiv

je posel dam v hiši in v rodbini. Zdravje žená je v ozkem stiku s čistostjo njih telesa in torej ni moči zadosti priporočati

za

negovanje telesa desinfekcijsko sredstvo, n. pr. lysoform. Važno je za

vsakdanjo

toaleta, to je temeljito čiščenje tudi najbolj občutljivih delov telesa rabiti mlačno vodo in pridejati nekaj kapljic lysoforma. Ako dame tako opravljajo vsak dan takozvano intimno

toaleta

se pogosto obvarujejo nalezljivih bolezni in njih posledic. Nujo je zato potrebno, da

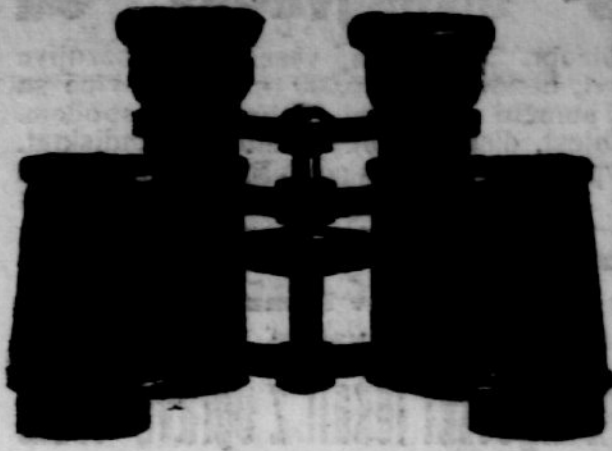
je lysoform

ki tudi hitro odstrani neprijetni vonj in pot, povsod pri rokah. — Poizkusite enkrat! — Originalna steklenica za 80 h v vsaki lekarni in drogeriji. Za desin-fekcijo ust se izdelava lysoform iz poprove mete. (Steklenica po K-60.) Zanimivo knjigo »Kaj je higijena« pošljem na zahtevo vsakemu gratis in franko, Kemik Hubman, referent Lysoformwerke, Dunaj XX, Petraschgasse šte. 4. Kupite lysoform le v originalnih steklenicah z navodilom. Svarimo pred brez-pomembnimi ponaredbami.

Podjetje zvezdnih tkanin „Hermes“ v Ljubljani Selenburgova ulica 5, I. nadstropje prodaja vsako sredo in soboto

OSTANKE

raznega oblačilnega blaga za polevične cene. Ostanke pošiljamo v kraje, kjer nimamo z trgovci zveze, tudi po pošti. Zahtevajte cenik! Zahtevajte cenik!

Priporoča se kot strokovnjak

Zahtevajte **K. JURMAN** cenik. =

optik - specialist, optični zavod z električnim obratom.

Bodite previdni pri nakupu očal, ker le specialist vam lahko določi pravilno očala in Vas strokovnjaško postraže.

Nova stekla za daleč in bližino, važno za dalekovidne.

Kjučavničarska 1881

:: delavnica ::

na starem, že 30 let obstoječem kraju, se odda za avgust.

V **Robri II, blizu Staroga trga.**

All je dobiti točno in neškodljivo učinkujočega sredstva proti **moški oslabelosti?**

Velezavim opis o presenetljivem razkritju nemškega potovalca po Afriki (pripoznano tudi od številnih nemških in inozemskih profesorjev in zdravnikov) razpošilja za 20 h za poštino v zaprtem dvojnem pismu brez natiska dr. med.

H. Seemann, Sommerfeld 83, (Ffo.)

Gospodje vsake starosti, ki so doslej brezuspešno rabili vse mogoče (aparate, kroglice, metode, praške takozvane ojačila itd.), mi bodo po prečitaniu mojega opisa hvaležni. Pišite takoj, ker je na razpolago samo omejeno število eksemplarov. 4563

16:50 *Anglo-Novak-Ljubljana* **12:50**

Selenburgova ulica.

Za pomladno sezijo!

Najmodernejše oblike, garantirane kvalitete in prvovrstne priljubljenosti so čevlji tvrdke:

Devet popolnoma novih 1915

kompletnih okenj

iz mesecnega lesa, 2,25 x 1,05 m svetlobe so po nizki ceni na prodaj pri **J. Prodeviču, Ambrožev trg 7.**

1887

Resna ženitna ponudba.

Samostojni obrtnik, 27 let star, išče gospodično ali mlado vdovo, ki bi imela veselje do trgovine in nekaj premoženja. Ponudbe s sliko, ki se vrne, pod šifro „Srečna bodočnost 1887“.

Na upravnishvo „Slovenskega Naroda“.

Vizitnice v elegantni obliki priporoča **Narodna tiskarna.**

Petrolin voda za lase 1319

zanesljivo učinkuje proti **izpadanju las in prhljaju,**

pospešuje rast las in brade in sploh služi za splošno negovanje las. Obiastveno preizkušeno in od zdravnikov priporočeno. Na tisoče posvedočen od zdravnikov in laikov. Steklenica K 3 in K 1-50. Pristne samo s firmo **Schmidbauera Nachf. Salzburg.** — Petrol, olje za krhke lase K 1 — Dobiva se po skoro vseh lekarnah in drogerijah vseh dežel.

P. Schmidbauerja nasl. kemični laboratorij **Salzburg, Bahnhofstrasse 29.**

SANATORIUM EMONA

ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI. POPODNEVNA LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA, 4. SEF-ZDRAVNIK, PRIPRAVJ. DR. FR. DERGANČ.

Uradnik 1838

izvežban knjigovodja in trgovski korespondent v slov. in nemškem jeziku, išče za popoldan od 1/23. ure naprej postransko opravilo proti skromnemu honorarju. Naslov pove uprav. „Sloven. Naroda“.

V najlepšem kraju Ljubljane **se odda meblovana soba**

takoj ali pozneje. Sprejemo se tudi gospodje na hrano. — Poizve se v upravnishvo „Slov. Naroda“. 1852

Proda se **gostilna**

z gospodarskim poslopljem, stavbene parcele, travniki, njive v Ljubljani blizu Dolenskega kolodvora in gozdi na Goloven.

Poizvedbe pri upavnishvu „Slov. Naroda“. 702

TOVARNA ZAMAŠKOV JELACIN & KO LJUBLJANA

NAJMODERNEJŠA IN NAJENJEJŠA POSTREZBA! ELEKTRIČNI OBRAT, DIREKTI UVOZ PROBKOVINE, IZSPANJE IN PORTUGALSKE. ZAHTEVAJTE VZORCE!

Kar opevajo pesniki

in slikajo slikarji z vonjavimi barvnimi toni: . . . prekrasne lase, bujne in svetle. . . to izgubite, ako zanemarite njih negovanje. Po pravici ste potrti, ako mislite na to. Toda, ako ste modri, izvaiate edino logično posledico in pričnite z energično izvajanim negovanjem las. Rabite 1920

dr. Dralleja brezovo vodo za lase.

Presenečeni bodete o čudovitem učinku, ki ga dosežemo, ako si v taremno lase s to vodo za lase, napravljeno iz najzlahtnejših temeljnih snovi. Slutite se pomlajenega in skoro čutite, da so vam lasje poživiljeni in postajajo življenja zmožni. Izkazujte svojim lasem redno to dobroto, storite to v korist svoje dobroti in dobrega izgledanja. Zahtevajte izrecno dr. Dralleja brezovo vodo v vseh sadevnih trgovinah po K 2-50 in 5-—. Dralle, Hamburg in Podmokli n. L.

!! Umetniške razglednice !!

Priznana vedno novosti. **Pisemski papir . . .** v največji izbiri priprava **Marija Tičar, trgovina papirja itd.** Ljubljana, sv. Petra cesta 26. Ma deželo se pošilja na izbiro. 4063

Original plošče „Gramofon zaga“ poje K 4-—, sedaj K 3-—
Original plošče „Joseph“ poje K 2-30, sedaj K 2-—

Tvorniška zaloga avtomatov gramofonov in plošč

Plošče od K 1-30 naprej. Gramofoni od K 20 naprej.

Fr. P. Zajec Ljubljana, Stari trg 9.

Zastopnik največjih tvornic tu in inozemstva Furutze, Columbia, Jumbo, Edison, Gramofon, Avstr. gram. dr. „Angel“ itd. itd.

Nad 26.000 plošč v zalogi.

Specialne plošče najslavnejših opernih pevcev in pevke: Caruso, Saelezak, Naval, Demuth, Battistini, Arnoldson, Destia, Selma Kurz itd.

Vsa popravila izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno. — Pri večjem odjemu popust. Ceniki brezplačno.

Radi družinskih razmer prodam **žago in mlin**

cirkularno žago in bencin-motor za 12 konjskih sil. Vse v najboljšem stanju, ker je le malo rabljeno. 1776

Franje Lenarčič, Novavaš pri Rakeku.

Največja zaloga ameriških pisarniških oprav.

THE REX CO., Ljubljana, Selenburgova ul. 7 (nasproti glavne pošte). — Telefon št. 38. 1078

Velikanska zaloga oblek za gospode in dečke

A. KUNC Ljubljana.

Bogata zaloga blaga za naročila po meri.

Priznana najfinejša izvršitev. **Najnižje cene!** Ceniki na razpolago.

Nič ne pomaga!

Vse vpijijo je glas vpiječoga v puščavi. Ker pravo angleško **gramofone** in originalne **gramofonske plošče** dobite iz prve roke **edino v moji trgovini.** Caruso, Slezak, Demuth, Battistini, Selma Kurz in drugi svetovni pevci pojo vsaki dan v moji prodajalni **Sodna ulica 5, poleg c. kr. dež. sodnije.** Poslušanje popolnoma brezplačno. **A. Rasberger, Ljubljana.**

Glavni zastopnik: The Gramophone Co. Limited. London, Avstrijske gramofonske družbe na Dunaju, Homophon Compny Berlin.

Velike godbene avtomate vedno v zalogi. **NOVOST!** Samostojni mlin z navijanjem na pero. **NOVOST!** 3513 **Od dobrega najboljši!** Lastna delavnica za popravila. Ceniki brezplačno.

